Ч. 156 (14.699). Львів, вівторок 20. липня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Вянку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ЗАМАХ НА ПОЛК. КОЦА.

ПАТ подає: Вчора (неділя) в год. 22.15 невідомий атентатчик хотів виконати замах на віллю шефа О. З. Н. полк. А. Коца у Совідрах Малих. Дуже сильна бомба вибухла в руках атентатчика, що згинув негайно у брамі віллі; його тіло, зовсім змасакроване, відкинув вибух на кілька метрів.

На місце замаху приїхав віцеміністр внутрішніх справ Ю. Пацьорковський та поліційні і судово-слідчі органи; слідство почалося.

Переговори еспанського нац. уряду з баскійським

У СПРАВІ КАПІТУЛЯЦІЇ САНТАНДЕРУ?

Як подає париський щоденник „Жури, у Більбао йдуть тайні переговори між національним і баскійським урядом (який тепер перебуває у Сантандері) у справі евакуації Сантандеру без боїв. Місто довше не може боронитись, бо панує у ньому жахливий голод. Переговори веде тайний звязковий, що приїздить зі Сантандеру до Більбао з повновластями баскійського уряду.

Урядово ще не потвердили тої вістки.

БІЙ 160-ОХ ЛІТАКІВ.

Комунікат червоних подає: Над Брунете дійшло до одногодинного повітряного бою між 60-ма червоними літаками і 100 національними; перші втратили 4 літаки, другі 18.

Був це найбільший повітряний бій від початку війни.

10 червоних літаків збомбардувало село Альканталехо; більша частина будинків знищена, згинуло понад 20 осіб, здебільша жінок і дітей.

Великий відділ національних літаків заатакував бомбами становища червоних на мадридському фронті, не стрічаючи ніякого опору. Опісля національні війська перейшли у наступ, поспішно поправляючи свої становища.

ПЕРЕД ВИРІШНИМ БОЄМ ЗА МАДРИД.

Кореспондентові „Аваса" заявили команданти двох корпусів еспанських національних військ, які почнуть вскорі третю фазу боротьби за Мадрид, що це буде остаточна фаза боїв за столицю. Під Мадридом зосереджені найпевніші відділи національних військ, які мають повну моральну перевагу над червоними. Команда нац. військ зосередила велику скількість військ і военного матеріялу в околицях Наваль Карнеро, Вілля Манта й Позуельо. На відтинках Нуєва дель Парділльо і Вілля Франка дель Кастілльо ішли вчора завзяті бої. Пополудні нац. летунство збомбардувало позиції червоних на відтинку Брунете, Маха де Гонда і Ляс Розас.

На арагонськім фронті червоні наступали на позиції нац. військ на схід від Гуески. Боротьба тривала 4 години і покінчилась невдачею червоних.

БАСКІЙСЬКИЙ УРЯД ПЕРЕЇДЕ ДО ВАЛЕНСІЇ.

„Матен" подає, що баскійський уряд задумує перенестися зі Сантандеру до Валенсії. Президент баскійської республики переїде до Катальонії через Францію.

Японський ультимат.

Після спеціяльної наради 5-ох японських міністрів командант японських військ у північному Китаю дістав приказ зажадати ультимативно від предсідника політичної ради Чагару і Гопей, щоби він виповнив такі домагання:

1) забрати 37. китайську дивізію;

2) покарати виновників конфлікту, зокрема команданта 110. китайської бриґади;

3) перепросити японське командування;

4) заплатити відшкодування японським громадянам;

5) унеможливити комуністичну і протияпонську пропаґанду;

6) дати ґарантію, що в майбутньому такі події не повторяться.

Рівночасно японський шарже д' афер у Нанкіні зажадав устно, щоби нанкінський уряд перестав провокувати Японію, та щоби не висилав військ до північного Китаю. Китайський міністр закордонних справ обіцяв дати відповідь нині.

Японський уряд не подав, до якого часу він чекає на відповідь, тому його демарш не має ультимативного характеру.

ЩО ВІДПОВІСТЬ НАНКІН?

Як інформують з китайських урядових кол, у своїй відповіди нанкінський уряд зверне увагу на пошанування територіяльної інтеґральности і незалежности Китаю та видвигне деякі контрпропозиції. Подробиці тримають у тайні.

Домеї подає: Японський уряд дотепер не дістав відповіди з Нанкіну на демарш, що його зробив ще в суботу, але сподіється дістати її ще чинні до вечора.

ТОКІО НЕВДОВОЛЕНЕ.

Японські офіційні кола не вдоволюються перепросинами Сунчеяна і Чанцучуна, бо 1) вони були устні; 2) ґен. Фен, безпосередньо замішаний у конфлікт, не перепросив японської влади; 3) Японія не дістала ґарантій на майбутнє; 4) інцидент у Мокучіяо є наслідком систематичної протияпонської діяльности нанкінського уряду.

ДО ЧОГО ЗМАГАЄ ЯПОНІЯ?

Кореспондент Аваса довідується з японських кол про цілі Японії в північному Китаю таке: Японія домагається стратеґічної контролі над північним Китаєм аж до Жовтої ріки, щоби заґарантувати безпеку Манджурії на випадок конфлікту з СССР; далі вона хоче мати достаточні господарські впливи, щоб опанувати джерела сирівців та північно-китайський ринок збуту для японського промислу.

Японія не хоче ані анексії північного Китаю, ані нової автономної держави на зразок Манджурії. Військові кола навіть признають, що Півн. Китай творить інтеґральну частину Китаю. Японія хоче запевнити собі лише впливи в Північному Китаю, залишаючи політичну суверенність в руках нанкінського уряду. Північний Китай аж до Жовтої ріки має для Японії велике стратеґічне значіння з огляду на його положення між Манджурією, Внутрішньою Монголією і властивим Китаєм. Крім цього в Півн. Китаю перехрещуються найважніші залізничі лінії.

Ширіть наш часопис!

Вавельська сесія сойму.

Львів, 19. липня 1937.

У вівторок 20. липня збірається у Варшаві надзвичайна сесія сойму для т. зв. вавельської справи. Пощо та сесія — це така сама тайна для всіх звичайних смертників, як тайною було і є, пощо була вся вавельська справа. Сутні причини, що казали роздути всю історію та зробити з неї ледви не державну крізу (кабінет міністрів подався до димісії, а особа президента Републики була замішана у спір), відомі мабуть тільки дуже невеличкому гуртові людей, та й то напевне до оголошення не надаються, так, як не можнаб оголосити тих відомостей про кулиси цієї історії, які дійшли і до нас. Польська публика може вже дивується менше, бо вся вона розанімована, поділена на два табори і втратила почуття оцінки з будь-якої трохи ширшої перспективи. Але для неполяків ця остання внутрішня польська справа робить цілком диковинне враження. Воно тим дивніше, що чейже польське громадянство у своїй масі не тільки побожне, але й клерикальне. Це просто виїмкові випадки, коли не римо-католики є поляками (інакше каже тільки „ІКЦ", який нараховує сотні тисяч греко-католиків і православних поляків, на те, щоб домагатись польських греко-катол. і православних духовників); так само це дуже рідкі у поляків випадки, коли справжні віроісповідні ліберали, чи просто безвіроісповідні, є одночасно добрими патріотами. Іншими словами, таких Жеромських, б. мін. Червінських, або лібералів типу Тугута — дуже мало. Польська маса — фанатично привязана до римо-католицизму, польське духовенство мало і має великанський вплив на все польське громадське життя, пересічний польський громадянин утотожнює свою віру зі своєю національністю. Навіщож тоді було того всього конфлікту?!

Пішли відразу спроби залагодити його. У їх висліді прийшов перший лист митроп. Сапіги, після нього конфлікт ще більше загострився, потім прийшов другий лист і комунікат, що справа зліквідована. Виходилоб, що ініціятори надзвичайної соймової сесії, які мотивували свій внесок потребою „ввести зміни в обовязуючих законодатних актах", приймуть до відома заяву, що „уряд вважає справу остаточно полагодженою" і свій внесок відкличуть. Однак вони цього не зробили і президент мусів її скликати. Надзвичайна сесія буде відкрита і обмежиться або до відчитання заяви уряду та негайного закриття сесії, як безпредметової, або ще до якоїсь посольської гурра-патріотичної заяви, якої потреба теж стоятиме під знаком запиту. Непотрібна справа буде непотрібно ще раз зактуалізована, при чому непотрібно буде витрачений час і певна скількість абсолютно нікому непотрібних слів. Чи повага парляментарних палат на цьому зискає — дозволимо собі теж сумніватись.

Але, остаточно — можемо почути від когось із Ш. Читачів — це така внутрішня польська справа, що школа нам нею займатися та шкода, щоб ми причичувалися зо польської сторо-

ми бодай у тому, що й собі зайво витрачуємо на цю тему час. Воно-то так, але з моментом, коли для цієї справи скликується парляментарні установи, ця справа немов автоматично викликує рефлексії: не своїм мериторичним змістом чи престіжевим підложжям, бо це справді польська справа, — але саме тим фактом, що на таку справу є час, є енергія, є охота за неї воювати (не тільки по стороні внесюдавців, але й фанатичних прихильників митроп. Сапіги) — а стільки інших справ, на вирішення яких чекає держава і народи, що складаються на її населення, вічно не може діждатись полагоди, бо на них нема або часу або бажання. І з цим моментом це вже не тільки внутрішньо-польська справа.

Тимчасом [illegible], незалежно від її полагоди між найвищими чинниками церкви і держави. Вже після появи того офіціяльного комунікату появилась у варшавських часописах ціла низка дальших протестів і застережень: окружного варшавського союзу легіоністів, окружного варшавського союзу ПОВ, унії польських союзів „оброньцуф ойчизни", союзу „праци обивательскєй кобєт" і т. д. Цікаво, що за ті відозви розпинається спеціяльно... „Роботнік", дарма, що одночасно застерігається, що „не хоче кувати політичної зброї"... Соціялістичний і засадничо опозиційний „Роботнік" підтримує „правдивих пілсудчиків", які акуратно з вавельської справи набрали енергії для такої крикливої акції, і сам собі бачить акуратно у вавельській справі добру тему писати товстим друком на 1-ій сторінці елюкубрації про „імпондерабілія". Очевидно, для соціялістів це прегарна нагода пекти власну печеню. Але навіщо компромітуватись фактом, що часопис, який впевняє завжди, що він належить до „правдивого" пілсудчиківського табору, так мало має місця і охоти займатись нпр. непопулярною справою української чи білоруської „меншини" (ці теми істнують тільки від свята, або на показ), і такий вразливий на „імпондерабілія" у вавельській катедрі

Повторяємо те, про що згадували ми вже, коли порівнювали процес Добошинського й тодішній вердикт присяжних суддів з вавельською аферою: не розуміємо політичного глузду нагінки проти духовного достойника з політичною ендецькою маркою — при одночасному кокетуванні ендецького політичного табору та одночасному перениманні цілої ендецької фразеольогії з дуже суттєвими програмовими ендецькими напрямними. Не розуміємо соймової сесії, яка була подумана як засіб для обмеження частини прав польського духовенства, при одночасному нехтуванні факту, що те духовенство пройняте духом, що робить багато більші шкоди, ніж у тій вавельській справі.

Для нас, українців, та вавельська справа і завтрішня надзвичайна соймова сесія має м. ін. ту мову, що досить наївним є сподівання, що 1) колинебудь може наступити така польська консолідація, щоб відпав аргумент „нема часу займатися українськими справами, бо ще польські неполаднані", і 2) що яканебудь польська консолідація, навіть на плятформі боротьби з поведінкою ендецького табору, прийме у практичній політиці супроти українців інші засновки, ніж ендецькі. Наука може сумна і прикра, а проте повчальна.

Роковини еспанської громадянської війни.

Перед роком, 18. липня 1936. р., телеграфічні агенції принесли незвичайну як на мертвий сезон вістку: в Еспанії вибухло якесь повстання проти уряду людового фронту, що послідовно вів Еспанію до большевизації та анархії. Довший час важко було зорієнтуватись, яке політичне обличча повстанців, які їхні вигляди на перемогу, які оперативні терени.

Щойно поволі серед тієї мряковини почали зарисовуватись що раз то гостріші контури. Повстання вибухло у ріжних околицях Еспанії, тому в першій хвилині вона замінилася в шахівницю, зложену з повстанчих та урядових осередків; ціла країна стала воєнним театром.

Поволи почали перемагати на одних теренах повстанці, на інших прихильники червоного уряду — врештою лінія фронтів дальше була складна: північне побережжя затримали червоні, їхнє запілля заняла північна повстанча армія, середуща смуга краю від португальського кордону по Середземне Море залишилась у руках червоних. Південний кінець Еспанії, над Ґібральтарським проливом, став базою національної офензиви, дістаючи військові транспорти з недалекого Марока. Розвинулась завзята війна; воєнне щастя хиталось, але на загал ініцятива залишалася в руках повстанців. Завзятою офензивою під Бадахозом вони осягнули сполуку між північною та південною армією, здобули більшу частину атлянтійського берега (Сан Севастіян — Більбао) та поважний відтинок середземноморського (Маляґа), вдерлись на передмістя Маляґи. Нині в руках національних військ більша частина Еспанії та всі важніші джерела продукції, зокрема мінеральної.

Та в цьому етапі еспанська війна затратила свій динамічний характер. Важніші операції завмерли, фронти устабілізувалися. Ніяка з воюючих сторін не йде тепер до вирішної перемоги ані навіть не має поважніших виглядів на перемогу у ближчому майбутньому.

„Сотки тисяч людських жертв, згарища, культурна і господарська руїна — ось і единий вислід повстання" — заключують з того прихильники еспанського уряду. Без сумніву, підсумки цілорічної громадянської війни дуже сумні, та коли маємо записувати їх на конто винуватця війни, мусимо собі зясувати, що національне повстання було лише реакцією на невиносимий стан, витворений владою людового фронту. Анархія, терор, підпали, замахи, все те, що становило зміст еспанської республики перед вибухом повстання, ціла та оргія найнижчих інстинктів вулиці все одно вела Еспанію до такого самого кінця. Патріотичні елементи не могли толерувати руїни батьківщини, вони мусіли зареаґувати так чи інакше, — а хіба-ж іншу реакцію як збройне повстання годі було брати під увагу. Чи ґен. Франко буде спасителем національної Еспанії, чи лише останнім її оборонцем — все одно історія не осудить його. Дня 18. липня зовсім оправдано став еспанським національним святом.

(гал.).

Шкільна справа Лемківщини.

Перед нами читанка для першої (може бути другої, третьої і т. д.) кляси вселюдних шкіл.

На першій сторінці цієї читанки, крім наголовка, напис: „Розпорядком Міністерства В. І. і П. з дня 19. грудня 1925 Ч. 11153/25 О. През. поручене до вжитку в школах з руською мовою навчання, на области Кураторії Львівської і Краківської Шкільної Округи".

Під цим написом є печатка з державною емблемою: „Паньствове Видавніцтво Ксьонжек Школьних в Кураторіюм Окр. Шк. Льв.". Заразже на другій стороні заголовного листку таке надруковано: „В прилюдних вселюдних школах мають уживати лиш книжок, дозволених міністерством В. І. Пр. Кожна книжка видана накладом Державного Видавництва Шкільних Книжок, має на заголовнім листку печатку з державним орлом і написом: „Паньств. Видавн. ксьонжек шк. в Курат. Окр. Шк. Львовскєго". Примірників, які не мають тої печатки, **не вільно продавати, ані вживати в школах.** (Підкреслення наші — Ред.). Також не вільно тих книжок продавати по цінах, вищих над ті, які означені на заголовнім листку.

Отже на перший погляд усе в порядку. З черги беремо іншу „шкільну" читанку або т. зв. „лемківський буквар" та **не бачимо в цьому букварі ані міністеріяльного розпорядку ані завваги щодо продажі та вживання цього букваря в школах.** Зміст книжки нас не цікавить, лише її призначення. Однак є — що правда — фірма державного видавництва з державною емблемою.

Тепер проаналізуймо холодно (з опанованими нервами!) шкільне питання на Лемківщині.

Чимало разів писали ми про концепцію реґіоналізму з її практичним застосуванням на Лемківщині. Багато також говорилося на ці теми у соймі. Покищо всі наші річеві аргументи не мають успіху і вже пятий рік іде на Лемківщині окрема і цілком своєрідна шкільна політика. Які висліди тої політики, в це тут не входимо. Можемо лише ще раз повторити те, що давно твердили і що на одній судовій розправі сказав ніким непідмовлений ані неінспірований неграмотний лемко: „гроші викинені в болото"". Не так у болото, як у кишеню Трохановського.

Але й не в цьому справа. Ми хотіли би знати, для кого Державне Видавництво Шкільних Книжок видало свої читанки? Якщо для всіх шкіл „в руською мовою навчання на области Кураторії Львівської і **Краківської** (підчер. наші) Шкільної Округи", то чому тих читанок не вживають у вселюдних школах на Лемківщині, лише вбивається у голови тамошній шкільній молоді окремі читанки, писані волюпіком, якого не розуміє ані шкільна молодь Лемківщини, ані польський чи український учитель?! Віримо теж, що кураторіям львівської і краківської шкільної округи відома добре справа одної учительки, яка засипувала своїми проханнями шкільний інспекторат, щоб її забрали з села, бо вона не розуміє „лемковскєго єнзика" і не може вчити шкільних дітей. Або друга справа, де поляк учитель, навчаючи дітей, питає наперед батьків тих дітей, що означає це або інше слово з лемківського букваря, а батьки, старі автохтони-лемки, самі вперше таке слово чують! Врешті не будемо ширше писати про шкільні справи, які найшли свій епільоґ у судах, або віддзеркалились подіями, що голосним відгуком відбились по всій пресі.

Або істнує одно видавництво шкільних книжок до вжитку у всіх школах з українською („руською") мовою навчання, або дійде до того, що кожний шкільний інспекторат стане видавцем шкільних підручників для підчиненої собі округи. Колиж у т. зв. мовному законі говориться тільки про „руску" мову, то на якій правній підставі вводиться навчання мови неістнуючого „лемківського народу"?

Шкільна справа Лемківщини це принципіяльна справа і для загальної педаґоґіки і для українського національного престіжу. Загальна педаґоґіка вирішила цю справу давно: вона станула на становищі, що дітей вчиться від наймолодших літ лише літературної мови даної нації, без огляду на територіяльну чи говіркову приналежність даної місцевости. Тому на Мазурах, Кашубах і Шлеську, дітей татранських ґуралів і дітей на всьому Поморю вчать тої самої, одної польської літературної мови. Цілком слушно і раціонально, — не беручи під увагу, що польська мова має безліч льокальних говірок! Чомуж із цілої території Польщі, на якій обовязує та кардинальна засада й шкільні закони включно зі згаданим законом з 31. VII. 1924. р., тільки на одній Лемківщині, на терені 4-ох повітів, роблять виїмок? І чому той виїмок торкається говірки якраз найменше заступленої в літературі?! І чому навіть ту говірку введено через нетямущого автора до читанок у такому викривленому й неправдивому вигляді, що лемки здвигають раменами?!

І тому ми, українці, ніколи з отими лемківськими „букварями" й читанками не погодимося. Не погодимося тому, бо вони є символом культурного розчленування одної національно-культурної цілости. І без огляду на те, чи про це дозволять писати й казати, ми ніколи писати й казати не заперестанемо, вважаючи це за добре наше право, а й примітивний обовязок супроти рідної нації і рідної культури



✝ Д-р Теофіль Окуневський

ВИЗНАЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ, АДВОКАТ, КОЛИШНІЙ ПОСОЛ ДО АВСТРІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ І ГАЛИЦЬКОГО СОЙМУ, ЧЛЕН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ Й КОМІСАР ГОРОДЕНЩИНИ ЗА ЧАСІВ ЗУНР, АКТИВНИЙ ЧЛЕН РІЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ,

помер сьогодн , у понеділок 19. липня, в Городенці, у 79-ім році життя. — Похорон відбудеться у середу в 2 год. попол. з дому жалоби у Городенці.

З правдивим жалем ділимося сумною вісткою про смерть одного з сеніорів українського громадсько-політичного життя. Покійний Теофіль Окуневський був одним із тих наших старших і найстарших громадян, що до старости літ зберіг живість ума та найближче зацікавлення всіми українськими прилюдними справами. Особисто Покійний відзначався великою особистою культурою, гладкою і чемною поведінкою супроти своїх приятелів і противників, джентельменськими формами боротьби у громадському житті, великою ерудицією та небуденним красномовним талантом.

В останніх роках був явним прихильником польсько-українського замирення, однак відзначався тонким почуттям критицизму та великою особистою відвагою, так, що дуже різко реагував на ріжні прояви української дійсности. Ще недавно появились у варшавській польській пресі Його статті того тону і змісту, що ледви чи побачилиб світ у львівській пресі. Та Його безпосередність і відвага постояти за свої переконання, Його палкість, з якою Він працював до самої смерти в українських кооперативних та просвітянських установах, Його благородна амбіція завжди втримувати найтісніший звязок з центральними українськими установами та бути в курсі всіх найважніших українських справ — все це разом з вищезгаданими Його особистими прикметами робило Його людиною високої вартости та зєднювало загальну симпатію і пошану своїх і чужих.

Хай земля буде пером заслуженому українському Громадянинові!

Проф. Ягіч про галицьких українців.*)

Відомий віденський славіст Ягіч, як член Російської Академії Наук, живо цікавився роботою тої спеціяльної комісії при Академії, що 1905. р. займалася розробленням питання, чи можна скасувати утиски щодо української мови.

На початку березня 1905. р. Ягіч дістав записку згаданої Комісії „Объ отмѣнѣ стѣсненій малорусскаго печатнаго слова“ і негайно відгукнувся на неї листом до академіка Олександра Шахматова, де висловився про записку так: „чи не занадто вона широка для уряду“?

Тоді таки Академія Наук ухвалила приступити до видання „Энциклопедіи славяновѣдѣнія“, де була думка вмістити також нарис розвитку української літературної мови. Редактор енцикльопедії акад. Ягіч писав із цього приводу до акад. О. Шахматова в листі з дня 2. квітня 1905. року: „Я ніяк не хотів би притягати до цієї справи наших галицьких мегальоманів. Ними всіма без винятку заволоділо самолюбство, яке доходить до смішного. Я, зрозуміла річ, співчуваю їх діяльности, але ставлюся до її результатів критично, — вони все своє безоговорочно вихвалюють до непристойности. В академічній записці добре вказано на шкоду, яка виникає від того, що центр усього духового життя пересунуто до Львова, де навіть говорити і писати по — українськи не вміють“.

Коли 1907. р. серед деяких членів Академії Наук виникнула думка провести Івана Франка у члени-кореспонденти Академії, то ця думка зустріла в Ягіча рішучий протест із політичних мотивів: „Я боюся, — так писав він у листі до акад. О. Шахматова 2. березня 1907. р., — що наш Відділ піде по близькому шляху швидко вниз, якщо Ви й наші однодумці не будете дуже обережні. Хотів би помилитися, але боюся, що Ваш новий вибранець буде дуже близький не до Вас, а до інших своїм напрямом. Признаюся Вам, що й мені здається, вибір (І. Франка, с.) передчасним... Я бажаю вільного розвитку малоруської мови, але не погоджуюся на усунення спільної літературної мови. Наскільки я знаю мрії малоруського юнацтва, то всі вони думають, що в них самостійна незалежна держава вже в кишені. З цим я не погоджуся, поки вірю в можливість перетворити сучасну російську державу на нових ліберальних засадах“.

Для „Енцикльопедії славянознавства“ виготовив, між іншим, відомий чеський славіст Л. Нідерле статтю „Огляд сучасного словянства“, але Ягіч був незадоволений тією позицією, яку заняв Нідерле у згаданій статті щодо українського питання. Про це дізнаємося з листа Ягіча до О. Шахматова з дня 11. квітня 1909. р.: „Нідерле дивиться на сепаратистичний рух з точки погляду наших гал. українців (так вони себе тепер називають), котрі дійсно уявляють собі, що вони стали коновадами для цілої України, і що за допомогою німців їм колись удасться відірвати російський південь від Росії та утворити окрему українську державу. Я не вірю, щоб це їм удалося, але мрія є; до здійснення її вони прямують ріжними шляхами... Вільний внутрішний розвиток Росії буде, на мою думку, кращою противагою всім сепаратистичним домаганням“.

Коли відомий російський економіст і публіцист Петро Струве помістив у журналі „Русская мысль“ (1912. р. ч. 1) статтю „Общерусская культура и украинскій партикуляризмъ“, то Ягіч з захопленням писав про цю ворожу для українства статтю в листі до О. Шахматова з дня 24. січня 1912 р.: „Мені дуже подобається мужній голос Струве. Дивно, що ваша Україна, ваш південь, міг заразитися нашими галицькими авторитетами, між якими я признаю тільки Грушевського та Франка“. Пізніш у листі до О. Шахматова з дня 4. лютого 1912. р. він писав: „Якщо ви будете підлещуватися й упадати перед ними (українцями, с.), як це робить Корш, тоді вони будуть іще охотніше продовжувати свою руїнничу справу, яку, може бути, в нас більш видко, ніж у вас, бо в нас українці отвертіші“.

Трохи згодом Ягічеві довелося офіційно висловитися про те, як він ставиться до петиції групи галицьких членів австрійського парляменту про дозвіл називатися не рутенами, а — українцями. Відповідь гофрата Ягіча на запит у цій справі, з яким 1915. р. звернувся до нього австрійський міністр внутрішніх справ, надрукована у статті Д. Дорошенка „Ватрослав Ягіч про українську мову і про назву „українці“ („Записки Істор.-фільольогічного виділу УАН, т. X. Київ, 1927. р.). Суть тієї відповіді зводиться до тези, що імя „український“, „українець“ імпортовано до Австрії з Росії, тимто про привласнення його рутенам, що живуть у межах Австрії, навряд чи може бути мова. Кінчає свою відповідь Ягіч такими словами: „Чи не передчасно трохи випрохувати вже тепер у австрійського уряду санкціонування назви „українець“ та „український“? Щоб уникнути непорозумінь, я заявляю виразно, що з мене зовсім неприхильник якихось наказів од уряду, влади в такому дражливому національному питанні. — вони звичайно не досягають своєї мети. Треба звернутися до здорового розуму тих, що підписали пропамятну записку, щоб вони не втягали й не прохали уряду плутатися в такі речі, які є ще у стадії розвитку“.

Невиразне становище Ягіча в українській справі знаходило завжди різку оцінку акад. Ф. Корша. Правда, Ягіч теж гостро осуджував Ф. Корша за його мовляв, далекосяжну прихильність до українського питання. Це він особливо виявив після того, як Ф. Корш умістив у журналі „Украинская Жизнь“ (1912. р., ч. 2) статтю „Къ спору объ украинской культурѣ“, як відповідь на згадану вище статтю П. Струве. Ягіч надіслав годі Ф. Коршеві листа, про який Ф. Корш так писав акад. Шахматову (з 25. квітня 1912. р.): „Лист Ягіча зробив на мене ,звичайно, доволі тяжке враження. Він — типічний Kaiserlich-königlicher östereichischer Geheimrat, незалежно від його національности. З цього погляду він перевищує й Копітара (розумнішого і талановитішого) і Мікльосіча (менш розумного і вряд чи менш талановитого)... Я дуже жалую, що до цього часу не встиг відповісти на його лист, гідний старого австрійського урядовця, який дивиться з тієї точки погляду й на Росію“.

На жаль, не відомо, чи відповів Ф. Корш Ягічеві. Коли відповів, то не може бути сумніву в тому, що відповідь Ф. Корша справді була гідна старого австрійського урядовця...

Ст. Сірополко.

*) Подаю тут (в перекладі на українську мову) деякі листи Ягіча та акад. Ф. Корша до акад. О. Шахматова із статті В. Корабльова: „Украинский вопрос в прошлом и русские академики“. („Вестник Академии Наук СССР“, 1933, ч. 5).

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

БЛІХЕРА РОЗСТРІЛЯЛИ?

З Москви повідомляють, що населення СССР дуже цікавиться, де щез комендант далекосхідної армії, маршал Бліхер, якого покликали до Москви напередодні процесу проти Тугачевського і який після цього ніде не показувався. Спочатку припускали, що негайно по процесі, на якому він виступав був як суддя, він вернувся на Сибір, але на ділі його там нема, тепер довкола особи Бліхера ходять ріжні поголоски. У Москві говорять, що ніякого процесу в дійсности не було. Путну вбили три місяці перед його офіційною смертю. Тугачевського розстріляли в його головній кватирі кілька днів перед процесом, решту ґенералів розстріляли без ніякого переслухання. Припускають, що Бліхера також увязнили за те, що він відмовився брати участь в цій кріввавій комедії, що його вже також розстріляли, чи що він перебуває в тайній вязниці ГПУ. Цікаве, що Бліхер не зложив ніякої заяви про останні події на Амурі в місцевости, яку він укріпив і яка була під його командою.

Бліхера, який під іменем ґенерала Ґаллена відзначився в часі комуністичної революції в Китаю, уважають останнім високим старшиною совітської армії, який своїми здібностями та військовою освітою дорівнював Тугачевському й іншим розстріляним ґенералам. (Офінор).

ЗАБАВА У ДЕМОКРАТИЧНІ ВИБОРИ.

„Ізвестія“ пишуть: „Виборча боротьба буде відбуватися в гострій формі, бо окремі групи населення будуть боронити свої інтереси та виставляти своїх кандидатів. Рештки протисовітських елементів, невикорінені ще троцькісти й бухаринці будуть намагатись дістатися до влади, прикриваючись демократичною програмою. Велику активність розвинули церковники, вони готуються вже до вибору своїх прихильників з найбільш відсталих культурно й політично верств населення...“ Ці передвиборчі фантазії московської преси тим більш комічні, що недавно оголошений виборчий статут не дає найменшої можности легальної політичної боротьби. Виставляти кандидатів мають право лише формально дозволені організації „працівників“, отже для „непрацюючих“ церковників нема ніякої змоги виставити своїх кандидатів, тим

більше, що релігійну пропаганду суворо заборонено. Те-ж саме відноситься і до всіх національних організацій. Найпримітивнішої тайни виборів, що давала б змогу оминути урядові пересілідування, не має. Кожна організацій, що виставляє свого кандидата, мусить одночасно додати місцевій виборчій комісії протокол додотичного засідання, де записано кожне слово кожного з промовців, очевидно це дає змогу перевірити доноси агентів ГПУ присутніх на кожних передвиборчих зборах. Дати писемну згоду на виставлення своєї кандидатури можуть лиш особи, які визначить ГПУ, особливо на землях чужих націй.

КОМБАЙНИ ГОРЯТЬ.

„Ізвестія“ повідомляють зі Симферополя: 26. VI. на полі колгоспу „9. січня“ згорів комбайн і навколо нього 25 гектарів пшениці. Комбайнер і тракторист, що походять з кулацької родини, арештовані. Це не перша пожежа на комбайнах. В радгоспі „Бейсукоче“ згорів 1. VII. комбайн і 100 гектарів пшениці...“ З Білоричінської станиці ростовський „Молот“ повідомляє, що в артелі „Красний Партизан“ на полі засіяному ячменем хтось вбив кілок, щоб зіпсувати комбайн. На трьох інших комбайнах відкрутив хтось шруби вентиляторів.

ВДЯЧНИЙ ЛЕНІНОВІ ТА СТАЛІНОВІ ЗА ОДНУ КІМНАТУ.

Київський „Більшовик“, орган української комуністичної партії, подає лист якогось Копанійця, якого жінка породила трійнят. Щасливий батько дякує місцевому Совіту, який відзначив його з приводу цеї події окремим мешканням в міському будинку. Хоч це мешкання складалось лише з одної кімнати, батькі трійнят дякував: „Ми висловлюємо безмежну вдячність партії Леніна і Сталіна за її турботи про дітей нашої щасливої країни. Лише в нашій країні Совітів держава допомагає робітникам і за це ми маємо бути їй вічно вдячні“. (Офінор).

Ювилей першої піонірки.

40-ліття чит. „Просвіти“ в Дидятичах.

Як воно не дивно, а годину їзди від Львова в судово-вишенській судовій окрузі, находяться закутини, в яких час ніби затримався і які живуть темпом заперед 30—40 літ, коли брати під увагу їх організаційну працю. Деморалізація, ширена доморослими большевиками дає в цих закутинах також свої овочі: буденне явище тут злодійство, бандитизм, трапляється навіть безбожництво, а читальні „Просвіти“ й інші національні установи тримаються одиницями й ведуть затяжну боротьбу з безпросвітністю й заскорузлістю. Поволі, дуже поволі тають леди примітивізму в цій околиці, хоч недалеко, ба у всій Галичині, йде гарячкова праця.

В таких умовинах ясним проміном було велике свято, що його мин. понеділка (12. ц. м.) обходило село Дидятичі, 9 км. від Судової Вишні. Одне з найсвідоміших, передове село в цій окрузі, Дидятичі святкували 40-ліття праці своєї читальні „Просвіти“ — справжньої піонірки освітньої праці в околиці, святкували так, як тільки може це зробити село.

Широкий майдан серед села, замаєний зеленню і прапорами, замаєний невеликий будинок, де міститься читальня й кооперат., написи „Вітайте!“ і „Сорокліття праці читальні „Просвіти“ в Дидятичах“ — відразу казали громадянам, що сходились і зїздились зі сусідніх сіл, який день переживає село. Біля маленької, хоч недавно й перебудованої, церкви юрби народу. В церкві, тісній і набитій народом, відправилося врочисте богослуження. До нього стануло 6 священників під проводом старенького декана о. І. Косоноцького; біля нього парох Дмитрович і Дидятич (Дидятичі — дочерне село) о. Яків Війтович та о. І. Богуський, як діякони о. І. Масляник та о. Дм. Оріхівський. Окремо сповідав о. Ромуальд Наклович. На хорах співав прегарно хор читальні, а довші пісні богослужения грала ще й орхестра читальні, теж на хорах.

Після богослуження процесія й тисячна маса (який жаль, що годі було його зложити у чвірки!) пішли до домівки „Просвіти“, де відбулося водосвяття та панахида за членів читальні, зокрема за основника чит. „Просвіти“ й піоніра Судово-вишенщини о. Теодора Савулу та членів-основників, з яких досі живе ледви двох: сивоволосі Яків Губер та Сенько Калішока. Цю частину свята закінчило „Многоліття“ для „Просвіти“, після чого процесія вернулася до церкви.

За перекускою, що її опісля виділ влаштував для священників, делегатів і гостей, минула швидко година. Підчас неї делегат Матірньої „Просвіти“, ред. А. Курдидик, підніс тоаст за здоровля обох живих ще основників, за духовенство й виділ читальні та відчитав витинок з „Діла“ з 1897. р. у якому широко були описані перші заг. збори чит. „Просвіти“ в Дидятичах.

Потім на майдані почалася академія. На зелену сцену, над якою ярів тризуб та з якої дивився на овочі свого діла з портрету о. Теодор Савула, вийшли хори читалень Дидятичі і Макунева і відспівали гимн „Просвіти“. Люди відкрили голови, а на високу щоглу почав підноситись жовто-блакитний прапор, що простягнув свій лет над усе село. Опісля пішли промови та привіти: реферат про історію читальні, короткий і змістовий, виголосив голова читальні Семен Прокурат, побажав Дитятичам дальшого розвою та успіхів, від філії „Просвіти“ в Судовій Вишні Сергій Наклович; у привітах були привіти від усіх установ Судової Вишні, від односельчанина-священника, що був гімназистом на перших заг. зборах, від сусідних навіть далеких читалень та установ (Кульматичі, Шешоровичі, Бортятин, Волчищовичі, Никловичі, Макунів, Волоське, Новосілки). Потім — концертова частина: хор з Никлович відспівав „Руїну“, хор Макунів „Учітеся“ й „Туга за родиною“; орхестра читальні в Дитятичах відограла вязанку нар. пісень і виказала добре опанування іструменту; були й декламації (Козакевичівна, Черита Мих. і Захарківна, остання найкраща, передана по мистецьки). Нарешті після подяки одного з головних ініціяторів свята, п. Завойки, хор з Дмитрович закінчив концерт котківським „Ставок заснув“. „Ще не вмерла“ — тисячна маса відкриває голови і свято кінчиться. Тепер уже тільки вправи доросту, вправи соколів зі Судової Вишні і нар. забави з танками, льотерією, веселістю.

Багато труду коштувало це свято і багато праці в нього вложив просвітянський організатор Юрій Наклович. Пізнати по Дидятичах 40 літ праці: є читальня, кооператива, „Сільський Господар“. Є звезених 90 тисяч цегол і вапно під будову Нар. Дому. Є в проекті кооп. шпихлір.

А проте як мало — ця 40-літня праця, коли бачилося, що похід годі вистроїти у чвірки, коли читальняна домівка низесенька й тісна, коли хори вражали какофонією.

Багато-багато мають ще Дидятичі до роботи і багато має ще до роботи Судововишенщина. Хай їм це свято буде заохотою до тієї праці і хай Дидятичі будуть перші, як були досі!

—o—

Ф. АЛЯХНОВІЧ. 14

7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ.

НЕЩАСЛИВА ВТЕЧА.

Ніч. На долішніх і горішніх причах вистає цілий ряд босих ніг. Брудні, смердячі, викривлені, попереплітувані з ногами сусідів. У повітрі воняє квасом від людського поту та інших ще більше гидких „пахощів“. Під стелею кіптить мала нафтова лямпка. Шкло від лямпи давно стовклося і відслонений кніт засмерджує воздух сопухом горіючої нафти. Тишу перериває хропіт спрацьованих людей, іноді якийсь зойк озветься з грудей, що їх давлять примари жахливих снів. Затихли проклони, лайки, прізвища: сон погодив і получив всіх у братніх обіймах. Узбек із Туркестану обіймив крізь сон своєю давно немитою рукою шию якута. Українець з під Полтави закинув свою смердячу ногу на живіт грузинові з Кавказу. Час до часу хтось будиться, злазить із причі, натягає на плечі якісь вязничні лахи і вибігає на двір полагодити природну потребу.

Тільки один дижурний не спить.

Кволі, інваліди, люди, що власними силами могли би з трудом доволіктися до лісу на роботу, залишились у таборі й виконували обовязки слуг у бараках, прятали, відносили до сушарні перемочений одяг вязнів, палили в печах. Крім того їх обовязком було вважати, щоб у ночі всі вязні були присутні в бараці. Називали їх „дневальними“ — дижурними.

„Дневальний“ мусів пильно слідкувати за тими, що виходили і верталися. Що якийсь час „дневальний“ обходить здовж причі й обчислює ноги, що вистають із прич. Коли скількість ніг поділить на половину, дістане скількість вязнів, які є в бараці. Числить. Милиться. Рахунок не годиться. Знову починає від початку. Ноги поплуталися. В однім місці одна нога зайва, в іншім її недостає. Дневальний знімає з гака лямпу і освічуючи найтемніші кути, починає ще раз числити.

Раптом із галасом відчиняються двері. Хвиля морозного воздуху вдерлася крізь відчинені двері, в яких станула постать у військовому одязі: це нічна контроля. Входить із ліхтаркою один із конвоїрів-вояків. Починається обчислювання ніг

Одної пари ніг не достає — одного вязня нема в бараці.

Починають ще раз числити.

Таки одного вязня нема.

Куди подівся? В потребнику нема. Дневальний збентежений — буде відповідати. Щераз числять, шукають, заглядають під долішні причі.

Нема.

Втік!

Алярм.

У казармах конвоїрів счиняється рух. Зриваються зі своїх прич заспані постатті вояків. Кленуть. Одягаються спішно. Хватають кріси і лещета. Збудили вже начальника. Начальник скажений. Приказ: не брати живого тільки застрілити. Стріляти в плечі, щоб були познаку стрілу відданого підчас погоні.

Це неважке завдання: адже погоня їде на лещетах, втікач бриє пішки по глибокім снігу. Тільки одна дорога втечі — ледом крізь море на Колєжму.

За кілька годин втікача дігнали і згідно з приказом застрілили. Над ранком приїхали сани по трупа. Чергового дня, недалеко табору, на краю ліса погребали безталанного втікача. У присутності одного з вояків, похоронною церемонією кермував „лекпом“ фельчер, найбільша в нас медична повага. Він визначив відповідну глибину могильного рову, він рішав в яку сторону звернути голову трупа, приміщеного в прихапцем збитій скрині.

Рів копали дневальні.

Просвітянське свято Комарнянщини.

В неділю дня 18. ц. м. святкувала філія Тов. „Просвіта" 35-літній ювилей свого істнування. Свято розпочалося, торжественною Службою Божою в місцевій парохіяльній церкві, яку відправив о. крилошанин Кміт в асисті численного духовенства. Проповідь виголосив о. крил. Юрій Кміт. По богослуженню о. декан Качмар відправив панахиду за померших членів філії та її читалень.

По панахиді сформувався похід, в якому чвірками йшли представники всіх читалень Комарнянщини. В поході заступлених було 20 читалень в участю поверх 2000 осіб. На чолі походу йшли у першій лаві Голова філії д-р Утриско, о. крилошанин Онишкевич, о. крил. Юрій Кміт і посол Гринь Тершаковець.

Похід спинився на просторім майдані недалеко церкви, де відбулася Академія, яку відкрив голова філії д-р Утриско. По піднесенні прапорів, всі зорганізовані учасники свята передефілювали перед делегатом Головного Виділу Тов. „Просвіта" та Виділом філії і кількома її першими основниками.

Академія розпочалася низкою привітів. Перший привіт складав делегат Матірного Товариства редактор Михайло Таранько, який коротко накреслив змагання філії та її ідейних провідників на тлі останніх десяти літ та засував ті великі завдання „Просвіти", які вона за свого істнування перевела в життя, вказуючи притім на ролю книжки як головного орудника Просвіти. Грімким окликом „слава Просвіті", який понісся з грудей всіх учасників Свята — дякувала Комарнянщина Матірному Товариству за всі труди, понесені для добра філії та її читалень.

Відтак промовляли: о. крил. Онишкевич, як один з основників філії, о. крил. Кміт, пос. Гр. Тершаковець від імени УПР, ред. Яворівський та кількох делегатів комарнянських установ. Від Української Захоронки складала привіт маленька дівчинка, яку нагороджено рясними оплесками.

Потім відбулись при музиці рухові вправи зорганізованих читальняних гуртків молоді, продукції хору читальні з Комарна (просвітянський гимн і низка національних та стрілецьких пісень) і деклямація вірша А. Курдидика п. з. „Просвіті" (деклямував п. Гелемей). Показом рухових вправ комарнянської сокільської дружини закінчилася Академія.

При звуках пісні „Боже великий", яку відіграла орхестра, спущено з маштів при трибуні прапори і цим закінчилося це гарне національне Свято Комарнянщини.

Дальша мобілізація поляків у Галичині.

В неділю 18. ц. м. відбувся у Львові черговий зїзд сільського сектора О. З. Н. По богослуженні і зложенні вінка на цвинтарі „обронців Львова" відбулися наради у Вел. Театрі при участи коло 1.000 делегатів зі сіл. Програмову промову виголосив ген. Галіца. Між іншим підкреслив, що місцеві поляки відповідальні передовсім за інтереси Польщі в слушній думці, що ці землі зпід східньої навали вирвала польська зброя і вони мусять як господарі мати тут вирішний голос у публичних справах і вимагати від усіх льояльности для держави, що всіх охоронює, сповняє свою велику місію на Сході Европи.

На думку ген. Галіци дві акції зможуть зміцнити польськість у Сх. Галичині, а саме: духова мобілізація, себто зєдинення і згода всіх польських організацій для спільного діяння і мобілізація господарських польських сил. О. З. Н. змагає до такого сцементування польської стихії на півд.-східніх землях, щоб вона була здібна створити позитивні вартости для себе і держави, щоб могла добути з себе реальні елементи й **уможливити цим устійнити трівку політику в українській справі.**

...Якщо де, то тільки тут справа збільшення стану посідання в селянській руці має незвичайно велике значіння.

Опісля промовляли ще пос. Шегеля, Капусцінський, Бундзеляк та інші.

Китай відкинув японський ультимат.

Нині в год. 14. китайський уряд передав японському амбасадорові відповідь на японський ультимат. Китай відкидає японські домагання. Зрештою тон ноти компромісовий.

За минулу добу до Китаю причалило 3.500 японських вояків.

У ТОКІО ПРОГОЛОСЯТЬ ВИНЯТКОВИЙ СТАН?

Міська влада у Токіо рішила поробити всі необхідні приготування, щоб оголосити винятковий стан в околиці столиці, якщо би цього вимагало положення в Північному Китаю.

БІЙ З БАНДИТАМИ.

У Гунгунмули, у манджурській провінції Фентіен дійшло до бою японського відділу з ватагою зложеною зі 100 бандитів. Згинуло 2-ох японських старшин і 6-ох вояків, 5-ох ранили. Бандити відступили з великими втратами.

Годжа знову премієром Чехословаччини

През. Бенеш поручив місію утворити новий уряд попередньому премієрові Годжі, який приняв місію.

Частина преси твердить, що аграрна партія (Годжі) хоче до співпраці в уряді притягнути німецьку партію Генляйна. Досі в чеському уряді були німці, які репрезентують незамітну частину німецької меншини. Генляйн стоїть на становищі, що німці в Чехії повинні бути другим державним народом, а не національною меншиною.

СЕНЗАЦІЙНА РЕВІЗІЯ.

Британійська поліція перевела в бюрах начального арабського комітету в Єрусалимі ревізію. Вона перетяла телефонічну сполуку і сконфіскувала багато документів, не зважаючи на спротив службовників бюра; підчас оборони ранено одного поліцая. Ревізію перевело 60 поліцаїв під проводом 2-ох старшин.

Ні одного словечка співчуття, ні поважного настрою, який повинен супроводити останню дорогу людини на вічний спочинок. Кпини, насмішки, прізвища, проклони — якби цей гребаний вязень не був недавнім товаришем неволі, але найгіршим ворогом.

Назвисько вбитого: Шульц.

ВИЇЗД НА СОЛОВКИ.

При кінці квітня почали топитися сніги. Вируб лісу припинили. Спішилися, щоб якнайшвидше вивезти з лісу нагромаджені колоди на т. зв. „рум". Спішилися доки ще трималася санна.

При кінці травня лід почав на Білім Морі чорніти, топитися і вкінці стопився. Вязні, що стояли вище колін у ледяній воді збивали дараби, що їх мав пароплав тягнути до Архангельська.

29. травня прибув до нас перший корабель. Над ранком побачили ми пів кільометра від берега малий корабель в роді ламача леду. Була це „Нева", яка три роки пізніше, в дорозі з Архангельська на Соловки затонула в Білому Морі в таємничий спосіб разом із цілою залогою. Тільки один вязень успів урятуватися. Його знайшли на одному з островів, але про причини катастрофи не міг він дати ніяких інформацій тимбільше, що в наслідок нервового потрясення зійшов із глузду.

Мигунцем понеслася по обозі радісна для багатьох вістка, бо казали, що засуджених на 10 літ вивезуть „Невою" на Соловки.

Всі вірили, що на Соловецьких островах застануть кращі умовини життя. Говорили, що там можна дістати працю по своїй спеціяльности, що робучий день нормують там скількістю годин праці від 8—10 і про такі інші полекші до яких зідхали ми з тугою.

Всі були заворушені. Счинився гарячковий настрій. Кожний спішився, щоб ліквідувати свої справи на острові Міяг. Один віддавав другому довг, інший добивався позичених грошей, приятелі, що небавом мали розійтися, може на завжди, гуторили в останнє перед розлукою.

А на хвилях гойдався малий кораблик готовий до подорожі. З комина снувалась довга смуга диму, парові кітли готові були в кожній хвилині урухомити нашу спасительку „Неву".

І справді вечором командант табору обходив бараки, відчитував назвиська осіб призначених до трансльокації на Соловках і велів ладитися до дороги.

Вечором почали нас підвозити човнами до корабля. Зірвався вітер. Море було бурхливе. Човнами метало по хвилях, як лушпинням горіхів. Настала „біла" північна ніч. Сонце сховалось на хвилину, на овиді, щоб згодом випливти над морем майже в тому самому місці, де заходило. Та перевіз пасажирів на корабель ще не скінчився. Подорожні човни вертаються до берега, послушні двом парам мязистих веслярських рук і знов вантажать на них кільканадцять каторжників з очима повними надії.

Надії? Якої? Надії волі? — Ні! Тільки надії трішечки кращих життєвих умовин ніж на Міяг.

Почався відплив моря. Човни застрягали на мілинах або на камінню. На приказ керманича всі скочили до води й занурені по пояс у воду спихали човен на глибше місце...

Вкінці останній човен причалив до корабля з останніми пасажирами Загарчіли труби, комин плюнув густими клубами диму й „Нева" кидана хвилями понесла до невідомих і таких побажаних Соловок.

Перемоклі, дзвонячи зі зимна зубами, туляючися до своїх нагромаджених на чердаку клунків, плили ми крізь розбурхане травневим вітром Біле Море. Що якийсь час хвиля переливаючись крізь чердак, заливала наші клунки і нас вже й так доволі промочених підчас тягнення човнів.

(Продовження буде)

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Вік землі.

Система планет, що кружляють довкола сонця — це виїмкове явище в астрономії. Досі невідомо, чи інші зорі-сонця мають подібну систему планет. Хоч би й так було дійсно, то сучасні телескопи не дають нам змоги побачити їх. Хто дивився б на сонце з найближчої від землі зорі — бачив би не сонце, тільки ясну зірку, а планети Юпітера не побачив би зовсім найбільшими сучасними телескопами. Юпітер — найбільша планета сонячної системи.

Чому сонячна система займає виїмкове становище у всесвіті? Вчені ріжно про це думають. Вчений Сі думає, що сонце „ловить" ті небесні тіла, що наближаться до нього, приневолює їх змінити дотеперішню дорогу й вони мусять кружляти довкола сонця. Так комета, що мандрувала в просторі всесвіту, стає поневолі планетою сонячної системи. Така-ж доля зустрінула колись може й нашу землю та інші інші планети.

МОЛОШНА ДОРОГА

Інша теорія визначного астронома Джанса. Велитенська кількість зір, що їх бачимо на небі, це тільки невеличка частинка із сто міліонів молошних доріг всесвіту. Кожна молошна дорога нараховує кругло сто тисяч міліонів зір. Віддалі між зорями такі велитенські, що у відношенні до їх величини, можемо вважати всесвіт — порожнечою. Навіть у просторах густіше залюднених зорями, такою є „найближча" до нас молошна дорога, зорі розсіяні дуже рідко. Для порівнання величини зір і віддалі між ними уявіть собі, що хтось понашпилював шпильок у віддалі 100 км. одна від одної. Головки шпильок зорі, означена віддаль між шпильками — відповідає велитенській віддалі між зорями молошної дороги. Дуже мало імовірности, щоб так віддалені зорі зблизились до себе на стільки, щоб вудар одної з другою викликав катастрофу.

„БОРОДАВКА"

Одначе таке зближення зір може трапитися раз на 10 міліярдів літ, або й рідше. Джанс виснює, що саме тоді, коли одна зоря наблизилася до сонця, повстала сонячна система. В наслідок мілно збільшеного притягання, повстав на поверхні сонця величезний наплив розжареної газової маси. Ця „бородавка" видовжувалася щораз більше, відірвалася від сонця в виді довгої палички й згодом розпалася на кілька дрібних тіл. Із середньої грубшої частини повстали більші планети: Юпітер, Сатурн, Уран і Нептун, із тоншої повстали менші: Меркур, Венера та Земля, рій планетоїдів і найменший, щойно недавно відкритий, Плютон.

Коли це сталося? Віддавна силкувалися принаймене приблизно означити вік землі. В 1715 р. славний англійський астроном Галей взяв за основу рахунку кількість соли в морі. З хвилиною, коли остигла кора землі (суходіл), скропилася на ній водна пара, що окружала землю. Вся вода була тоді солодка. Пізніше ріки наносили в моря розпущену сіль, що її виполокала вода з землі по дорозі в море. Обчислюють, що ріки наносять у море річно 50 міліонів тон соли. Всі моря містять тепер у собі приблизно 15 міліонів міліярдів тон соли. Така кількість могла збратися в морях за 300 міліонів років, а дійсно це тривало значно довше, бо цей обрахунок не узглядлює соли з копалень. Та сіль збіралася в тих морях, що давно перестали існувати.

КОРАЛЕВІ РАФИ

Поверхня землі постійно змінюється під впливом дощів, снігів, вітрів, рік, морів і живих організмів. У наслідок їх діяння повстають т. зв. осадові скелі, наверствування. Озера й стави заростають торфом, на морському дні збирається намул, береги гарячих морей вкшиваються кораловими рафами. Приймають, що швидкість повставання осадових скель не дуже змінилися досі за всі епохи історії землі. На тій онові обраховують, що для наверствування 1 м. треба приблизно 15.000 років, а для 1 м. вапна 40.000 років. На тих осадових скелях, що можна зміряти їхню грубість, оцінюють їхній вік на 600 міліонів років. Та з ріжних оглядів треба прийняти, трохи збільшити — до 1 міліярда років.

УРАН.

Найпевніша метода для оцінки віку землі опирається на радіоактивних тілах. Уран, що підлягає постійним перемінам і проміннює ріжного роду проміння, тратить при тому частину своєї маси. Вкінці змінюється Уран на оливо. Обчислюють, що з одного ґрама Урану після 5 міліярдів років залишається тільки пів ґрама Урану та 43/100 олива, решта припадала б на ріжні продукти посередніх перемін. На основі відношення кількости до олива можна означити його вік. Для найстарших провірених скель обчислюють, такою-ж методою, їхній вік на 1—2 міліярдів років.

3 МІЛІЯРДИ ЛІТ...

Ніодин із поданих способів визначити вік землі не веде вповні до певних вислідів, всі вони дають нам тільки приблизні означення. Та невелика ріжниця між вислідами обчислень після ріжних метод дозволяє припускати, що підрахунки досить правдоподібні: земля має за собою 2—3 міліярдів років існування. Це велитенський період часу проти тих 6.000 років, що ділять нас від згублених у темряві початків історії; та й вік землі невідомий і дрібний супроти безконечно довшого віку сонця та інших зір!

Небезпечна жінка-шпигун.

Англійська преса широко розписувалася недавно про ґрізного шпигуна-жінку. Французька й британійська влада докладає всіх зусиль, щоб схопити таємного ворога. Одначе їхня праця не дала бажаних вислідів.

Поліція розіслала за тайною жінкою гончі листи до всіх французьких кольоній та у всі сторони Великої Британії. Влада держить назвисько шпигуна-жінки у великій тайні. Принесла вона Франції та Англії незвичайно багато клопоту. Треба підчеркнути, що цей чільний шпигун-жінка стоїть на чолі німецької розвідки. Майже усі европейські держави виждають, коли врешті схоплять ґрізного шпигуна.

Як це почалося?

Жінка-шпигун ще дуже молода й визначається неймовірною красою. Походить з німецького Шлеська — де почалася її шпигунська каріера. Там звернула вона увагу своєю красою одного шпигуна, що втягнув її до небезпечної праці.

Незабаром молода жінка виказала в своїй праці велику зручність та небуденну інтеліґенцію. Водночас перевищала навіть своїх вчителів і згодом зчинила провідне місце шпигунського відділу. Швидко пізнали й оцінили її шпигунські здібності. Молода жінка раз-у-раз провадить незвичайно важні справи, але завсіди належно вивязується із своїх завдань.

Неодному всолила таки добре.

Головно англійцям взяла вона багато сала за шкіру. Недавно страчено в Німеччині молодого чоловіка, що оставив родичів в Англії.

Він замотався у якусь шпигунську акцію — як це ствердила славна шпигунка.

Назвисько таємної шпигунки вже знане англійській владі. Бож її діяльність сягає на терен Великої Британії. Там зорґанізувала вона відповідну сітку шпигунської акції, що дісталася в руки льондонської поліції.

Але молода жінка не взяла собі цього до серця.

В останніх місяцях прибула спокійно до Англії, щоб докладно розвідати про військові сили держави. Англія — як відомо — в останньому часі розбудовує на велику скалю воєнну силу. Поліція спіймала всіх спільників шпигунської акції, але молода шпигунка зручно видерлася із поганої ситуації.

По широкому світі.

Раз-у-раз повторяється на судових розправах назвисько молодої шпигунки, що своєю діяльністю счинила в Англії великий переполох. Англійська влада ствердила, що ця жінка має пашпорти усіх держав світу.

Багато держав служить її інформаціями, ча грошевою поміччю за шпигунську співпрацю.

Жінка-шпигун багато нанесла лиха теж Франції. Недавно перебувала вона в Парижі, де навязала контакт із ріжними знатними людьми.

Неймовірна краса, інтеліґенція дає вступ жінці на кожному кроці. Вона швидко навязує зі всіма приємні розмови, входить у ріжні товариства та стрічається із визначними мужами держави.

Пляни реалізує незвичайно скоро, бож ніхто не думає, що оця симпатична дама є рівночасно ґрізним шпигуном.

У надсекванській столиці здобула зручна шпигунка багато цікавих тайн, бо легонько дісталася в товариство знатних людей держави.

Нещодавно довідалася поліція, що ґрізний шпигун-жінка перебуває в одному ресторані. Сейчас прибули у це місце, але там уже не було таємничої жінки. Ніхто не знав, де вона ділася. Скоренько замкнули всі кордони держави, одначе шпигунки не схопили.

—o—

ТРАНСАТЛЯНТІЙСЬКА ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ.

Перший пробний лет на трансатлянтійській повітряній лінії розпочався 5. липня ц. р. Анґлійський гідроплян „Каледонія" вилетів з острова Фойн, положеного при березі ріки Шенон в Ірляндії, в напрямі Бетвуд у Новій Фундляндії. Дві і пів години пізніше вилетів з Бетвуд американський гідроплян „Кліппер ІІІ." у східнім напрямі. Оба літаки причалили 6. липня до своїх місць призначення, при чім „Каледонія" осіла в Бетвуд в 11 год. і 6 хв., себто на 19 хвилин пізніше від „Кліппера ІІІ.", що причалив до Фойн в 10 год. 47 хв. Пільотована Вількоксоном „Каледонія" летіла на висоті 450 метрів з пересічною скорістю 212 кільометрів на годину і перебувала в повітрю 15 годин і 28 хвилин. Пільотований Ґреєм „Кліппер ІІІ." летів переважно на висоті 3 тисяч метрів з пересічною швидкістю 250 кільометрів на годину. Час його лету рівний 12 годинам і 37 хвилинам. Оба летуни завдячують свій успішний перелет у великій мірі радієвим стаціям на обох берегах атлянтійського океану, які цілий час лету комунікувалися з ними.

ВЕСЕЛЕ.

ТІСНА КІМНАТА.

— Ви певно маєте дуже тісне мешкання? — каже один панок до другого.

— Ваша правда... — відповідає другий панок — Але звіки ви це знаєте?

— Бо ваш пес махає хвостом згори вдолину.

ЗАКЛАД.

— Закладаюся на мою голову!

— А я на свою калитку!

— Певно порожна ця твоя калитка.

— А твоя голова яка?

У ТРАМВАЇ.

Якась грубезна добродійка здорово докучає своєю величиною іншим подорожнім.

— Ви, будь ласка, не пхайтеся так! — гамбить її якийсь чоловік. — Цей чоловік, що стоїть коло вас вже ледве дихає... ви так його притиснули...

— Хай це вас нічого не обходить! — відгризається груба добродійка. — Це мій чоловік!...

КОЛИСЬ І ТЕПЕР.

Після першого процесу троцькістів говорили в Москві, що революція пожирає своїх дітей.

Тепер шепчуть там, що діти пожирають революцію.

У ЛІКАРЯ.

— Гм... У вас сліди цукру... — каже лікар до пацієнта. — Це напевно дідичне... Скажіть мені, на яку недугу помер ваш батько?

— Не знаю... Він ще живе...

НЕ ПОЦІЛИВ...

— Як це сталося, що ви кинули в позовника аж двома шклянками від пива? — питає суддя.

— Бо, прошу високого суду, я не міг інакше. Перша шклянка не поцілила в голову.

Як виглядав атентат на полк. Коца?

(ПАТ). „Курієр Червони" ось як описує замах на віллю полк. Коца: Бомба вибухла у брамі маєтку полк. Коца від сторони полевої дороги. Вибух був дуже сильний: він поломав штахети і вирвав у землі велику яму. Бомба експльодувала мабуть від короткого спняття, коли атентатчик маніпулював коло годинникового механізму.

Тіло атентатчика зовсім змасакроване, сховали до шопи. Шматки його одягу розкинені по паркані. Поліція окружила терен замаху.

Йде енергійне слідство.

ПОЛОЖЕННЯ ВІЛЛІ ПОЛК. КОЦА

Скромна вілля полк. Коца лежить серед маєтку, віддалена на 20 км. від Варшави, 150 метрів від гостинця до Сьвідра й Отвоцка. Маєток полк. Коца межує з одного боку з широким простором, покритим пісковими надмами, рідка порослими травою. Околиця сильно залюднена. У віллі крім полк. Коца дві служниці й огородник.

Нині передполуднем прем. Славой-Складковський відвідав полк. Адама Коца і погратулював йому з нагоди щасливого вирятування у вчорашньому атентаті.

Гітлер видає боротьбу лівим напрямкам у мистецтві.

Отвираючи першу репрезентативну виставу мистецтва III. Імперії в новозбудованій „палаті німецького мистецтва" у Мінхені Гітлер виголосив велику промову про найвищі вартости і засади німецького мистецтва. При цій нагоді він виступив проти чужих впливів у німецькій культурі, зокрема проти лівих мистецьких напрямків: кубізму, дадаїзму, футуризму, імпресіонізму (?) і інших, які, мовляв, не мають нічого спільного з німецьким народом. Не були це ані старі ані нові напрямки, лише штучні видумки людей, яким Бог відмовив правдивого мистецького таланту. Внутрішні переживання, сильне вичуття, передчуття майбутнього, геройчна постава і т. п. гасла ультрамодерних мистців — усе те наївні фрази і балаканина. Ще ніколи не було людство у вигляді й вичутті таке близьке до античного світу, як саме тепер. Фізичне виховання і спорт витворили тип, якого від тисячів людство не бачило. Не утримається мистецтво, яке не має радісної внутрішньої апробати широких народніх мас, лише малих, частинно заінтересованих або зблязованих кол. Націонал-соціялізм рішив увільнити німецьку культуру від шкідливих впливів — їхня остання година прийде скоріше чи пізніше. Від нині вестиме партія безпощадну боротьбу з останніми елементами розкладу німецької культури.

—o—

Справа здогадного нападу луговиків.

З листів до Редакції.

Дістаємо такого листа з просьбою помістити його:

„Напередодні Лугового Здвигу й Зїзду появилась в „Українських Вістях" лайлива стаття з „ревеляційними" запитами про напад Луговиків на д-ра Осипа Назарука і про плян такого нападу на ред. Гладиловича. Обидва напади були буцім то організовані в домівці Вел. Лугу. Про цю справу я казав на Заг. Зїзді Лугів та Зїзд з місця відкинув інсинуації і перейшов над ними до денного порядку, прийнявши відомі резолюції проти „У. Вістей". Незалежно від того я вислав до д-ра Осипа Назарука нижче наведеного листа. Закид організування нападів на українських діячів такий тяжкий, без огляду на політичне обличчя тих діячів і взаємні розбіжности, що вважаю за потрібне ще раз прилюдно проти нього застерегтися. Тому дуже прошу подати також на сторінках „Діла" відпис мого листа до д-ра Осипа Назарука:

До Високоповажаного Пана
Д-ра НАЗАРУКА ОСИПА
редактора Нової Зорі
у Львові.

В останніх числах Українських Вістей та Нової Зорі появилися вістки, немов би то я чи провід Лугової організації організували напад на Вас ВПане Меценасе та, що деякі поіменно названі Луговики Вас побили.

Уважаю своїм обовязком запевнити Вас ВПане Меценасе, що ніколи нічого я про ніякий напад на Вас не чував і не знав, та — очевидно — ані одним словом ані жестом до якогось такого нападу не причинився. Прочитавши згадані вістки перевів я у львівськім Лузі слідство, з якого виходить, що ніхто про напад нічого не знав, а Луговик Віляковський заперечив наче би брав участь в якомунебудь нападі. Другого названого чоловіка нема в Лузі, тож не міг я його переслухувати.

Запевняю Вас, ВПане Меценасе, що я рішучим противником всяких побоїв, я завжди виступав проти балканізації наших відносин і коли Луговики були дійсно огірчені на деякі особи за їх протилугову кампанію, я найрішучіше заборонив їм бавитися в самосуди. Тому виключаю, щоби напав хтось на Вас з Луговиків, а всі згадані пресові звістки вважаю тенденційною видумкою з метою шкодити луговій організації, як установі. Коли дійсно Вас хтонебудь напав, то прошу приняти від мене співчуття.

З поважанням
Д-р Роман Дашкевич

Львів, 14. липня 1937.

—o—

ЛУЦЬ КРАЄВСЬКИЙ
народній вчитель в Соколі камянецького повіту
помер дня 16. VII. ц. р. в Загальнім Шпиталі у Львові по операції у 49-ому році життя.
Похорони відбудуться дня 21. ц. м. у Львові в год. 2. пополудні з каплиці анатомії при вул. Пекарській 52, — на який запрошують знайомих і товаришів.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Волинський Владика у Львові.** Преосв. Никола Чарнецький, Апостольський Візитатор північно-західніх земель, загостив до Львова.

— **Маруся Сокіл в радіо.** Нині у вівторок 20. ц. м. у „розривковому" концерті орхестри польського радія бере участь Марія Сокіл, яка відспіває кілька пісень т. зв. „легкого" репертуару. (Буцці-Посія: „Любовна серенада", Фрімля: Арія з „Розмарі", та інші). Концерт починається в год. 20-ій (8. веч.) і його трансмітуватиме львівська радіостація на всі стації.

— **Камяний саркофаг у Крилосі.** З Крилоса біля Галича повідомляють нас, що вже сам початок цьогорічних розкопів на терені колишньої княжої столиці дав несподівано цікаві висліди. Серед півтретя метра грубих фундаментів великої будівлі з княжих часів найдено камяний саркофаг, викутий з одного великого бльоку, в ньому шкелет старшого мужчини,

ЙОЛЯН ФЕЛЬДЕШ. 2

ВУЛИЦЯ КОТА-РИБАЛКИ.

(Докінчення)

Дотого Барабас був людиною цікавою, з отвертою головою, легкої орієнтації. Інакше не сидів би тут. Навіть до Будапешту не був би заїхав, коли оженився, а не то до Парижа. Його недовіря щезло, він перехилив своє пиво і відповів:

— Багато я вам не скажу. Говорю слабо по французьки.

Справді говорив негладко, але його обидва сусіди розуміли його. Ліїв покивав спочутливо головою, а Бардішінов заперечив:

— Тільки смілиню, приятелю, не треба прибільшувати труднощів. Наука мов це передусім справа довіря до себе самого. А лицарський мадярський нарід, що дав уже так багато доказів сміливости...

Барабас усміхнувся. Бардішінов уже раз ужив того самого слова „лицарський", коли стояв при обладку. Барабас уміє оцінити це признання для своєї батьківщини, тимбільше, що цей бородатий панок є здається тут першим, який має сяке-таке поняття про те, що діється на Мадярщині. Коли він казав французам, що він — мадяр, вони дивились на нього питайно:

— Чи ви билися проти нас чи проти швабів?

Вони не знали навіть, що Мадярщина належала до ворожого їм табору і воювала на другому боці.

Один швець із Сабадки, що жив на вулиці Месіє-ля-Пренс, казав йому:

— Тим краще, коли вони не знають. Говори, що ти воював на їх боці, вони тішаться тоді і легко з тобою поприятелюють. Я не роблю собі з цього нічого, бо маю югославянський пашпорт, а тут люблять югославян.

Барабас покивав поважно головою. Він не скаже, що він воював на їх боці. Може трапитися, що це почує якась інтелігентна людина, хтось, хто знає недавніх ворогів Франції, і прискринять його на брехні. Барабас говорив правду і від неї людські обличчя хмарилися. Французи ставали нечемні, неприємні, помітували ним. Ось чому признання Бардішінова для нього таке цінне... Але „лицарський"? Барабас уважає себе за доброго робітника, за чесну людину зі здоровим розумом, але не розуміє при чому тут таке слово „лицарський"? Зміст слова, що його вжив Бардішінов для нього неясний, думаючи про останню війну, він ніяк не може уявити собі лицарів. Але це нічого: Бардішінов вимовив це слово у прихильному значінні, а він-же теж був його ворогом. Він пригадує собі, що слова „ворог" ужили щойно недавно говорячи про Ліїва.

— Ворог? Чому?

— О! — відповідає Бардішінов розводячи руками — він повинен би бути моїм ворогом, правда? Він соціяліст, а я капіталіст... бодай я був ним, був банкиром. Чи хочете знати, який я мав маєток? Доми, землі, авто... Ні, краще не згадувати, Буду вам нагадувати стару акторку, що хвалиться своїми давнішими успіхами. Та це ще не втрачене на віки. Ще кілька місяців, ще рік найдовше.

Він підносить свою чарку: — Випиймо приятелі! Випиймо за той день, коли за рік зможу вас повитати у своїй палаті в Петрограді.

Ліїв з високим, гудлуватим чолом простягає втомлену руку до своєї чарки. Нараз Бардішінов має непохочену міну:

— Тепер у моїй палаті вони розташували там комісаріят суспільної опіки. Кажуть, що той уряд від здоровля такий брудний, що треба буде цілих літ, щоб його очистити..

Ліїв протестує:

— Вибачте, шановний товаришу, але це мало імовірне. Уряд суспільної опіки може...

Бардішінов перебиває йому, звертаючися до Барабаса з безсильним жестом:

— Ось бачите... Він упертий, як усі соціялісти. Ці добродії мусять заперечувати найочевидніші факти. Ну, нехай... Червоні бандити жруться самі між собою. Денікін і Колчак посуваються переможно вперед... Від нині за рік будемо пити власне пиво у власному домі.

Ліїв бере машинально шклянку. Він уже звик пити за здійснення цієї мрії. Бардішінов кладе міцно свою руку на руку Ліїва:

— Я мав більше щастя, ніж наш приятель Ліїв, бо я не втратив ніодної близької собі особи. Я — парубок. А він, бідолаха... Ліїв! покажіть-но фотографію нашому мадярському приятелеві...

Ліїв червоніється; Барабас теж. Вони обидва більше стримані, ніж той красномовний елегантний москаль. Ліїв має тільки одну фотографію; одного вечора, коли напосіла його туга, він показав її Бардішінову. Тепер він дивиться на мадярського ремісника, що відвернув своє зарумяніле лице. Вони тут у Парижі віддалені на тисячі кільометрів від подавійної могили, на тисячі кільометрів від того всього, що становить їх життя, їх край, їх родинне огнище. Ліїв витягає портфель і показує мадярові фотографію.

Чорнява жінка і чорнява пятилітня дівчинка з усмішкою. Поруч них професор Ліїв з відкритою шиєю, опертий об дерево, з обличчям осяяним сонцем, що паде крізь листки. Бардішінов каже:

— Люди моїх переконань вислали їх на

розкиданий та ограблений мабуть ще підчас татарських нападів. В цей спосіб хоронили у Києві тільки пануючих князів. Біля саркофагу відкрили гріб знатної жінки з чільцем, гафтованим золотими нитками. Дальші праці над розкриванням цих незвичайно цінних памяток нашої минувшини в повному ході завдяки великій жертвенности митроп. Шептицького, мецената української археольоґії, якого фондами веде їх уже четвертий рік доц. д-р Ярослав Пастернак, директор Музею НТШ. Виявляється, що терен княжого Галича скриває на кожному кроці ще дуже багато несподіванок, незвичайно цінних для нашої історії, що можуть значно доповнити скупі літописні відомости.

— **Прогулька волинських дітей у Львові.** Користаючи зі знижки для дітей з Ковля на Волині приїхало до Львова 12 українських гр. кат. дітей під проводом о. Володимира Стернюка, редемпториста. Прогульковці оглянули Львів, церкви, музеї, деякі українські установи, фабрики і т. д. В неділю 18. ц. м. передполуднем цю прогульку приняв Митрополит Андрей, який довший час розмавляв з волинськими дітьми на ріжні теми, фотографувався з ними в палаті і в саді. Діти відспівали „Садок вишневий" і „Многая літа" Владиці. Після снідання діти покинули митрополичу палату з якнайкращими враженнями. — Такі прогульки молоді і старших з Волині до Галичини і навпаки треба уладжувати якнайчастіше, бо вони причиняться багато до переломання сокальського кордону.

— **Летунська катастрофа в Устіяновій.** Минулої неділі інструктор львівського аероклюбу Станиславський затягнув своїм літаком шиpяк зі Скнилова до Волі Безміхової, а звідтіля полетів з іншим шиpяком до Устіянової, де відбуваються курси лету на шиpяках. Підчас лету до Устіянової літак попав у вир вітрів і зударився з деревом і дійшло до вибуху у збірниках бензини. Тому літак і шиpяк спали на землю. Летун Станиславський і студ. Колодинський з шиpяка тяжко ранені. Обох перевезли до шпиталю, де летун Станиславський помер. Стан Колодинського дуже тяжкий.

— **Нова афера у Львові.** Перед кількома днями влада викрила нову аферу. З доручення слідчого судді поліція арештувала скарбового урядовця Казимира Косінського. Подробиці афери покищо влада тримає в тайні.

— **Львівська хроніка.** — Минулої ночі невідомий злодій отворив підібраним ключем двері до помешкання лікаря д-ра З. Гана при вул. Коперника і вкрав йому 600 зол. готівкою, 12 долярівок і біжутерію на загальну шкоду 1.330 зол. — 22-літня служниця А. Тимцьо впала з гойданки у городі при вул. Новознесінській ч. 22. і важко потовклася. Рятункова каретка відвезла її до шпиталю. — 30-літній шльосар Іван Фалішевський працював на подвірю при вул. Вірменській 16., „швайсуючи" бочку. Бочка, в якій колись був спірт, вибухла вбиваючи робітника.

— **Краєва хроніка.** Двох бандитів напало минулої ночі на дім провідника лісових робіт у Гринькові (Калущина), застрілили його господиню й обрабували помешкання. — Якийсь злочинець підпалив дім Миколи Досина в Казанові (Коломийщина); згоріло ціле господарство Досина та його сусіда. Одного чоловіка, підозрілого у підпалі, арештували. — Малі хлопці ушкодили державний контрольно-мірничий апарат у гоpальні д-ра Іллі Гарапіха в Загірю (Зборівщина). Частину апарату, який коштував 7.000 зол., найшли у хлопців. — У Кропивнику Новім (Дрогобиччина) арештували Осипа Мацюрака, що знасилував 14-літню дівчину. — Стефанія Козубаль, служниця лісничого з Делятина, пропала перед кількома днями. Недалеко найшли писаний віршом лист, якого автор заповідає, що убє Стефанію. Правдоподібно цей лист написала вона сама на жарт; поліція шукає за нею.

— **Пожежа божниці.** Зі суботи на неділю з 3. на 4. ц. м. згоріла жидівська божниця у Синевідську Вижнім. Польська преса писала негайно після того, що вогонь підложено. Тимчасом виявилося, що ніякого підпалу не було і що вогонь повстав від іскри з комина.

— **Вмирають з голоду.** На вул. Столярській у Кракові зімлів якийсь мужчина і заки його відвезли до лічниці, він помер. Виявилось, що це 47-літний Кароль Ліхтенфельд, який кілька літ був безробітним, тинявся по Кракові, шукаючи праці і помер з голоду. — У Варшаві при вул. Торговій зімліла з голоду 22-літня безробітна Бліма Білостоцька, яку відвезли до лічниці.

— **Пастирський лист про боротьбу з алькоголізмом.** Варшавський кардинал д-р А. Каковський видав пастирський лист до духовенства і вірних своєї архидієцезії у справі боротьби з алькоголізмом. Він накликує до тверезости і стриманности від алькоголю.

— **Загострена контроля над адвокатськими аплікантами.** Адвокатська Рада у Варшаві покликала до життя комісію нагляду над виконуванням праці адвокатськими аплікантами. З тією метою назначать окремих опікунів, яким будуть підлягати по 30—40 аплікантів. Ці опікуни будуть провірювати працю адв. аплікантів в канцеляріях та судах. Контролю розтягнуть також на семинарі для аплікантів, де будуть стверджувати приявність аплікантів. Це рішення Адв. Ради про опікунів має за завдання поборювати фікційну аплікацію.

— **Кн. Кенту в Ланцуті.** До ланцутського замку приїзджає брат англійського короля кн. Кенту в гостину до гр. Альфреда Потоцького. З цієї нагоди у ланцутськім замку відбудеться зїзд польських магнатів та ряд імпрез.

— **Нагінка на службовиків київської радіостанції.** Київська радіостація подала до відома в „останніх вістях" з 15. ц. м., що на днях відбулися загальні збори українського радіокомітету, на яких піддано строгій критиці роботу керманичів київського радія, закидуючи їм диверсійну акцію і симпатії з „ворогами народу". Коли нпр. радіо передавало інформацію про мотиви смертного присуду на 8 підсудних у процесі Тугачевського і товаришів, передачу припинено нібито з технічних причин і перерва тревала до часу чергової точки програми. Інший закид стверджує, що над текстами „радіомовлення" нема належної контролі. Газета „Правда" обговорюючи цю справу дорікає ЦКбУ та редакціям інших відповідальних пресових органів, що вони не слідкують за цими недомаганнями, або таки просто промовчують їх свідомо. Що більше, жінка одного з київських редакторів, занята як дикторка в радіо, надала після проголошення присуду на Тугачевського жалібний марш.

— **Понад 400.000 творів про світову війну.** Бувший президент Злучених Держав Герберт Гувер має величезну бібліотеку, зложену виключно з творів про світову війну. Є там повісти, спогади і документи з часів 1914—1918 в усіх мовах світу. По довших розшуках Гувер зібрав понад 400.000 творів і скомплетував найбільшу цього роду книгозбірню. В завіщанню Гувер записав свою бібліотеку університетові в Ліленд Стенфорді.

— **Масові арештування комуністів.** В горах у Болгарії відбувався перед кількома днями конгрес комуністичної партії, що є в Болгарії забороненою. Конгрес не вдався, бо поліція арештувала всіх членів центрального комітету партії і всіх делегатів з провінції та Москви.

— **Концерт при участи 30.000 співаків.** У Бреславі відбудеться в найближчих днях великий фестіваль при участи 30.000 співаків. Тому, що диригент матиме величезні технічні труднощі при крмуванні такою масою співаків, організатори збудували для диригента рухомий пульпіт, на якім він буде переїзджати перед 30.000 масою співаків відповідно до даної музичної фрази.

— **Відвідини у кн. Віндсору.** До замку у Васерлеонбург до кн. Віндсору та його дружини приїзджає в найближчому часі з Англії сестра кн. Віндсору зі своїм чоловіком. Вони візьмуть участь у великім полюванні.

— **Пожежа бальону Пікара.** Минулої неділі проф. Пікар вилетів в год. 6-ій рано бальоном до стратосфери на терені Злучених Держав. В год. 10-ій передполуднем Пікар осягнув висоту 3.500 м., але мусів осісти на землю, бо бальон згорів. Пікар вийшов з катастрофи живий і здоровий. Він задумував осягнути висоту 32.000 м. при допомозі 2.000 бальоників. Минулої неділі скористав покищо з 80 бальоників. До катастрофи дійшло тому, що Пікар хотів перетяти шнури, що лучили гондолю з кількома бальониками.

— **5 міліонів осіб відвідало виставу в Парижі.** Дня 14. ц. м. відвідало париську виставу 249.000 осіб. Дотепер відвідало виставу від її відкриття себто за 52 дні 5 міліонів осіб.

— **Оригінальний доказ подружої зради.** Перед судом в Ослью відбувся розводовий процес, що викликував сальви сміху. На розправі п-ні Ріґс закинула свому чоловікові подружу зраду, до якої він рішуче не признавався. Тоді п-і Ріґс заграла на патефоні в суді грамофонову плиту, що її награла вночі підчас сну свого чоловіка. Підчас сну чоловік виголошував такі любовні пестощі: „Мавд, моя кохана", храпання і знову: „Мавд, скарбе", храпання. На цій основі суд розвязав подружжа і п-ні Ріґс дістане високі аліменти.

— **10.000 убитих у повстанні курдів.** З Дамаску повідомляють що повстання курдів далі поширюється у північнім і східнім напрямі. Дотепер турки мали 10.000 убитих і ранених у боях з курдами.

— **Ватагу торговців наркотиками** зліквідувала по довшій обсервації болгарська поліція. Ватага торговців мала свою централю у Варні над Чорним Морем. Поліція арештувала провідника ватаги Скорділеса з острова Корфу у хвилині, коли перепачковував на корабель 58 кг. наркотиків. Одночасно арештувала 7-ох його спільників. Слідство виказало, що ватага перепачковувала наркотики з чорноморських портів до Амстердаму.

З кіна.

Кіно Коперник.

Дві фільми огіркового сезону. Фільма „Р 107 взиває помочі" — це пропагандивна летунська фільма. Прекрасні еволюції літаками, від яких завмирає серце, життя летунів повне небезпек а поміж це лентою перетикана історія кохання між летунами і летунськими піклунками, що їх як новість уводить летунське транспортове товариство. „Король Бродвею" фільма повна несподіванок, багато пісні, танцю, що врешті кінчиться американським гепіендом.

Кіно Касіно: „Дармоїд".

Глядіти на цю фільму, значить подивляти незвичайно мистецьку гру Воллеса Бірі, великого актора в стилі небіжчика Лон Ченея, Еміля Яннінґса, та Чарльса Ляфтона. Воллес Бірі творить у цій пєсі тип лінюха-дармоїда, що не зважаючи на копицю дрібних діточок увесь час посвячує ловлі риб. Можна собі уявити його клопіт, коли він припадком находить скриньку з сотнею тисяч долярів, до речі: вкрадених грабіжниками в якомусь банку, та коли мусить працювати на це, щоби... могти пускати гроші. Усяж сама історія пуста собі та наївненька, але варто її бачити, щоби розважуватися Біревою креацією. У фільмі гарне личко Цецилії Паркер яка грає ролю доньки Воллеса. Фільма — на безрибі серед літньої порожнечі — добра й немудра. У наддатку танково-музична короткометражівка, в якій показують такі танці, що котрому лишньому звеличникові віденського вальса або паризького менуета може волосся на голові дубом стати. (ет.)

Нові книжки й журнали.

PION, tygodnik literacko-społeczny. Warszawa 1937 Nr. 28. Pionu zawiera m. in. artykuł ks. Augustyna Jakubisiaka „Mit o myśleniu nietendencyjnym" (polemika z Wiadomościami Literackimi), Edmunda Oppmana „Pismo Piłsudskiego", Marjana Piechala „Mój profesor" (wspomnienie o śp. Józefie Ujejskim), Kazimierza Sowińskiego „Klejnot w koronie Rzeczypospolitej" (na marginesie książki o Gdańsku), Romana Kołonieckiego „Uroki Krzemieńca czyli o akwafortach Leokadii Bielskiej", oraz stałe rubryki: Świat książek, Teatr, Przegląd prasy i t. d.

смерть. А люди його переконань ограбили мене з усього, що я мав. А тепер ми сидимо тут обидва, бурлаки, і часом заводимо дискусію про те, кого з нас перемогла вища ідея.

Лїв ховає фотографію і підносить голову.

— Мене перемогла вища ідея. Капіталізм не має ідеї. Капіталізм є сам собі ціллю і має на меті тільки власну експанзію...

Барабас слухає здивований, нічого не розуміючи. Він не розуміє слів, а ще менше розуміє, яким чудом Лїв, що перед хвилиною шкутильгав при кожному реченню, нараз викладає свої думки по французьки легко та ясно. Звідки він міг би знати, що тепер професор говорить із своєї спеціяльности і вживає окремої термінольоґії, яку вивчив з багатьох французьких книжок і виглядив собі мову підчас безконечних дискусій? Звідки він міг знати, що соціольоґічний словник має так само точні вислови, як словник кушнірів, що його Барабас уже встиг вивчити в робітні від своїх товаришів праці? Соціольоґія і білошкірництво... ні, Барабасові і в голову не прийшло б порівнювати такі дві ділянки.

Він сидить і прислухується дискусії, що розгоряється щораз більше, але він не розуміє її і не цікавиться нею. „Вороги — думає — і обидва бурлаки"... Ота фотографія зображала життя: той дім у Петрограді теж був життям, а тепер усе це пропало. Тепер вони суперечаються про соціялізм і капіталізм. Барабас зідхає, вициджує останні краплини свого пива, що вже потеплілo і виходить швиденько по сходах до своєї маленької кімнатки на третьому поверсі. Клярі гаратає там малого Яні з ате, що Яні копнув її Яні реве і каже, що це неправда, Анна кричить, щоб сиділи тихо, затикаючи собі вуха, а Барабасова думає над тим, якби то можна було двома руками перетріпати відразу троє дітиськів.

Перекл. М. Р.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Траґедія Сяну.

ПЕРЕМИШЛЬ. **ЮНАК (ДРОГОБИЧ) — СЯН 1:0 (1:0).**

Справді інакше цього не можна назвати, коли дружина, яку всі вважають 100-проц. кандидатом до Окружної Ліги, програє в елімінаційних змаганнях із противником, якого спершу всі засуджували на безапеляційну програну, ще й з доброю пайкою воріт. Трагедія тим болючіша і прикріша, що українська перемиська дружина справді заслуговує на те, щоб увійти до О. Л. і — за нашу думку — є безумовно вартіснішою спортовою одиницею, як напр. Юнак.

Трагедія ця ще й тим прикра, що вина за неї спадає не тільки на одинадцятку Сяну чи її провід, але й на всіх тих симпатиків української дружини, що завжди хотіли її перемог і після таких перемог витворювали довкруги Сяну настрій переборщуваної могутности, настрій зарозумілости, настрій, який може іноді доводити до справді небувалих успіхів, але найчастіше доводить до катастрофи. На жаль, сталося воно так і цим разом.

Одинацятка Сяну заздалегідь визнана прилюдною спортовою опінією мистцем львівської А-кляси, їхала до Дрогобича на перший метч із таким почуттям самовпевности, що кожного знавця футболю мусів ще перед тим метчом облітати страх за вислід. Про програну ніхто не думав. Темою дискусії була хіба скількість воріт. Коли ж невадійно, при тім ще й не зовсім заслужено прийшла програна, ситуація стала трагічна, хоч Сян мав перед собою метч у Перемишлі.

На верх вилізли давні хиби Сяну, — не тільки Сяну, бо й Україні теж можна в такім випадку багато закинути — нервова невидержливість та незрівноваження.

Хто бачив Україну підчас відплатних змагань із Ресовією у Львові, може уявити собі, як виглядав відплатний метч Сян — Юнак у Перемишлі. У вирішній хвилині не стало Сянові найважнішої і найцінні́шої спортової прикмети: віри у власні сили і спокою.

Що з того, що грачі двоїлись на грищі, щоб запевнити собі перемогу, коли ввесь час думали про... марево програної. Адже це стара як світ правда, що хто чогось бажає з усіх сил не довіряючи одночасно у свої сили — не здобуде цього ніколи.

Тому програного метчу в Перемишлі не завинив ні суддя, що не признав Сянові карного, ні грачі Юнаку, які рятуючи вислід боронилися може й за гостро, не завинили теж і напасники Сяну, які іноді з кількох кроків не вміли післати мяч у ворота противника, але завинило нервове наставлення цілої дружини від першого свистка судді до останнього.

Сян залишається ще один рік в А-клясі і це може врятує клюб на будуче перед такими болючими і прикрими несподіванками, як мин. неділі. Бо хоч технічно, тактично й фізичною кондицією, Сян заслуговує уповні на аванс, одначе психічна кондиція цієї направду симпатичної дружини за слаба. Краще ще один рік солідно працювати у своїй клясі і поправитись, як переживати долю Руси або хоч Пролому.

Бо Сян не заломиться після останніх невдач. Віримо в це беззастережно. Сян не вміє видержати у вирішних хвилинах, зате після невдач не паде на силах, тільки зі здвоєною енергією береться до праці. Так теж буде напевно й цим разом.

Про сам хід змагань годі багато писати. Сян мав майже ввесь час перевагу й не використовував ідеальних „мурованих" позицій. Безуспішні зміни у складі зовсім не причинювалися до координації акцій. Переставлення Турка з крайника на чільника було зовсім зайве (під адресою проводу: хоч Турко є безсумнівно одним з найкращих грачів Сяну, проте його співпартнери повинні грати рівномірно в цілій лінії нападу, не тільки на Турка). Перші хвилини гри минають на хаотичних акціях обох дружин. Найбільшу користь із цього хаосу має Юнак, який використовує в 9. хв. фатальний кікс і безпорадність оборонців, головно Медвітя і зі стрілу Ґурського стріляє одинокі ворота, що отвирають перед ним... ворота до Окружної Ліги. Від цієї хвилини Юнак обмежується виключно до оборони. Ця оборона виглядає іноді так, що на карнім полі Юнака грає ціла одинацятка цієї дружини (особливо у другій половині). Ясно, що при такій оборонній тактиці годі говорити про якийнебудь рівень гри. Просто під воротами Юнака велася безладна копанина. Ліс ніг і тіл заступав завжди дорогу мячеві до воріт і таким чином метч, що в ньому Сян мав 90 проц. гри закінчився його програною.

Видців к. 2500. Суддював п. Кміцінський.

Передметч: **Ґаґібор II — Сян II 3:2 (1:1).**

ГОСТИНА УКРАЇНИ В БАСЕЙНІ.

У днях 17. і 18. п. м. гостювала львівська Україна в Дрогобичі й Бориславі. В Дрогобичі грала Україна з мистцем дрогобицької Б-кляси, українською дружиною Ватра, в Бориславі зі сильним А-клясовим клюбом Стшельцом. В оба дні перемогла Україна, залишивши по собі, зокрема в Дрогобичі якнайкраще враження.

ДРОГОБИЧ. **УКРАЇНА — ВАТРА 4:0 (0:0).**

Ватра грала у складі: Кубів, Кобільник, Воробець — Неділенко, Мисишин, Коссак, — Кушнір, Дорожівський, Флюнт, Колодрубець, Броварський. Ватра грає дуже амбітно і вдержує до половини нерішений вислід. У другій половині Україна осягає перевагу й добуває 4 воріт зі стрілів Богурата (2), Магоцького II і Скоценя II.

Перед вищою програною врятував Ватру знаменитий воротар Кубів, який боронив у безнадійних просто позиціях. Дуже добре грав теж оборонець Кобільник. Нападові недостає пробоєвости і рішучости у підворітних ситуаціях.

БОРИСЛАВ. **УКРАЇНА — СТШЕЛЕЦ 3:1 (1:0).**

Стшелец дуже небезпечна і тверда дружина. Гра велася назагал вирівняна. Україна виграла заслужено, бо як цілість була краща. У цих змаганнях грав уже Магоцький І і Мікльош. Найкраще в Україні грав Гуцул на воротах і Мікльош. Ворота для України здобули: Мікльош 2 і Скоцень II. Стшелец добув свої ворота з далекої несподіваної бомби Ляна. Гуцул оборонив прегарно карного.

Публики на цих змаганнях к. 2000.

БОРИСЛАВ. **РОПНИК — СТШЕЛЕЦ II 2:5 (1:3).**

СІМКОВИЙ ТУРНІР У ВИННИКАХ.

Субреферат коп. мяча львівської округи зорганізував у Винниках на 18. п. м. в год. 2-ій попол. сімковий турнір. До турніру станули такі дружини: Дніпро (Винники) і зі Львова Буй Тур, Чорноморці та Тризуб І і II.

Висліди були такі: **Буй Тур—Тризуб II 1:0.** Суддя п. Свиба. **Дніпро Винники — Тризуб І 1:0.** Суддя п. Даниляків. **Чорноморці — Буй Тур 1:2.** Суддя п. Кметь. Тризуб І — Тризуб II 4:3, фінал: Дніпро — Буй Тур 1:0. Суддя п. Даниляків. Першенство в турнірі добув Дніпро Винники.

Табеля цього турніру виглядає так:

1. Дніпро Винники	2	4	2:0
2. Буй Тур Львів	3	4	3:2
3. Чорноморці Львів	1	0	1:2
4. Тризуб І Львів	2	2	4:4
5. Тризуб II Львів	2	0	3:5

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

РЯШІВ. **Ресовія — Стшелец (Іванова Долина) 2:1 (0:1).** Не багато бракувало, Ресовія булаб програла на своїм власнім грищі.

ЛЮБЛИН. **Унія — Ревера 2:1 (1:1).**

ВИЛЬНО. **Сьміґли — В. К. С. 5:1 (1:1).**

ТОРУНЬ. **Ґриф — Г. Ц. П. 4:1 (2:0).**

ЛОДЗЬ. **Польонія — Уніон Турінґ 3:1 (2:1).**

КАТОВИЦІ. **Напшуд — Подґуже 4:0 (2:0).**

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ

ТЕРНОПІЛЬ. **Креси — Білий Орел 4:1 (3:1).** Заслужена перемога Кресів у відплатних змаганнях за вхід до О. Л. Ворота для Кресів здобули Білогурський 2, Захарієсевич та Іваницький (карний), для Б. О. Шлярб І. з вільного. Суддя п. Равх.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Військовий мистець Львів 1:1.**

Гасмонея — Світезь 2:1 (1:0)

МІТРОПА.

ВІДЕНЬ. **Австрія — Ференцварош 4:1 (2:0).** У півфіналі Австрія виграла високо над Ференцварошом, якому ледви вдається перемогти Австрію у відплатних змаганнях у вищім відношенні, так що Австрію вже сьогодні можемо вважати другим фіналістом.

ЧАША ДЕЙВІСА

Німеччина — Америка 1:1. Крам — Ґрант 6:3, 6:1, 6:2. Бадж — Генкель 6:2. 6:1, 6:3.

НАКОЛЕСНИКИ УКРАЇНИ ЗНОВУ ПЕРЕМАГАЮТЬ.

ЛЬВІВ. Наколесницькі змагання Чорних на 100 км. на шляху Львів—Яворів—Львів, виявили знову, що змагуни України є під цю пору безконкуренційні. Не зважаючи на ослаблений браком тузів (Степаняк, Колтуцький) склад, заняли наші наколесники **два перші місця** в загальній клясифікації перед відомими зірками Чорних Желязом і Щоткою.

Правда, господарі змагань Чорні перевели деяку „коректу" клясифікації і здискваліфікували другого з черги, Буцика з України за те, що в часі їзди приняв від товариша помаранчу, але це не зменшує морального успіху нашого наколесника.

Загальна клясифікація вислідів зі шляху така: 1. Бабій Іван, Україна — 3:03 мін. (!), 2. Буцик Дмитро, Україна — на 1 „ґуму" за першим, 3. Желязо, Чорні 1 мінута й 40 сек. за першим, 4. Федак.

Порядок після дискваліфікації Буцика: 1. Бабій, 2. Желязо, 3. Федак, 4. Щотка. Організація змагань фатальна.

КОМУНІКАТ Ч. 1 КРАЄВОГО СУБРЕФЕРАТУ КОПАНОГО МЯЧА.

1) Всі змагання за першенство копаного мяча поодиноких осередків мусять бути закінчені до 2. серпня п. р.

2) Окружні Спортові Ради і делегатури мають надіслати до 12. серпня п. р. звіти зі змагань за першенство і табелю розгривок.

3) Кінцеві розгривки за першенство краю у копаному мячі відбудуться в Стрию в днях 21. і 22. серпня 1937 р.

4) Подаємо до відома правильник кінцевих розгривок:

Правильник.

I.

а) Кінцеві змагання за першенство Краю у копаному мячі відбудуться в одній групі в Стрию. Участь беруть дружини-першуни: Львівщини, Стрийщини, Станиславівщини і Коломийщини.

б) Кінцеві розгривки організує О. С. Р. Стрий в днях 21. і 22. VIII. 1937.

в) Дружини приїжджають на свій кошт. Приміщення і удержання змагунам по можності дадуть товариства назначені О. С. Р.

г) Впорядчиків у числі 10 осіб на кожні змагання назначує О. С. Р. з товариств в місці свого осідку.

ґ) Чистий дохід зі змагань йде: 5 проц. до каси У. С. С., 5 проц. до каси О. С. Р., 90 проц. на покриття кошт-в подорожі клюбам округ: Львівщини, Станиславівщини і Коломийщини по рівній частині.

д) Суддів на пропозицію О. С. Р. назначує К.К.С.С., а межових назначує О. С. Р.

е) Тягнення жеребу переведе Краєвий Субреферат копаного мяча.

II.

а) Змагання відбуваються системою елімінаційною з тим, що переможені дружини розіграють змагання за третє і четверте місце.

б) На випадок нерішеної гри продовжують її згідно з приписами правильника.

в) Протести згідно зі змаговим правильником полагоджує Краєвий Субреферат коп. мяча.

г) Дружини-першуни привезуть свої прапори у вимірах 4 м. × 4,5 м.

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

В днях 6, 7 і 8. серпня п. р. відбудуться Краєві Сітківкові Змагання за першенство в Коломиї на токах при вул. Українській у поодинок. грах жінок і мужчин, подвійних та мішаних. Вписове 2 зол. у грах поодиноких та 1 зол. у подвійних та мішаних грах.

Зголошення слати на адресу: **Тичиньский Богдан, Коломия, вул. Крашевського 11** до дня 30. липня п. р. По 30. липня зголошень приймати не будуть.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

МИКУЛИЧИН:
20. VII. Довбуш.

ВОРОХТА:
21. VII. Шарка.
22. VII. Муж двох жінок.
23. VII. Циганський барон.
24. VII. Під кураторією.
25. VII. Ніч під Івана Купала.
З Ворохти іде театр до Жаб'я, Косова і Кут.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

БЕРЕЖАНИ:
20. VII. Тарас Шевченко.

ПІДГАЙЦІ:
21. VII. Трафіка пані генералової
22. VII. Тарас Шевченко

Великий Театр:

Вівторок, 20. VII. год. 8. веч. Виступ Театру Атенеум „Люди на краю" із Ст. Ярачом.

Середа, 21. VII. год. 8. веч. Виступ Театру Атенеум „Люди на краю" із Ст. Ярачом.

КІНА.

АПОЛЬО: „Боккачіо", „Година спокуси".

АТЛЯНТІК: „Справа Астон" („Забуті обличчя").

ВАНДА: „Таємнича дама", „Сол. Бержак".

ҐРАЖИНА: „Кімната ч. 309". „Пірвали жінку".

ЕВРОПА: „Побідили жінки".

КАСІНО: „Дармоїд" з Волесом Бірі.

КОПЕРНИК: „Р 107 взиває помочі", „Король Бродвею".

МАРУСЕНЬКА: нечинне.

МЕТРО: „Аза це не липює" і додатки.

МІРАЖ: „Ясний пан шофер", „Будім з краї песимістів"

МУЗА: „Спокусниця".

ПАЛЯС: „Малий чародій".

ПАКС: нечинний.

ПАН: нечинне.

РАЙ: „Болек і Льолек" з Димшою.

СВІТ: „Капітан Блюд" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Шампанський вальс" і ревія Рефрена.

ТОН: „Вожд червоношкірих".

УТІХА: „Пат і Паташон як бездомні" і ревія.

ХИМЕРА: „Конфетті".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Сицилія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 20. липня 1937.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Вязанка мельодій, 20.10, 21.00 Муз. вечір; БІЛГОРОД 18.00, 21.00 Нар. пісні, 18.30, 19.00 Нар. музика, 22.20 Радіоорі., БУДАПЕШТ 13.40, 22.05 Скрипк. речіт., 17.00 Форт. речіт., 18.05 Міська орх., 19.30 20.00 Мадяр. нар. пісні о циган. орх., 20.00 Мадяр. нар. пісні з циган. орх., 22.50 23.00 Сальон. музика; ВІДЕНЬ 15.15 Орх. мандоліністів, 16.05 Селян. музика, 17.30 семь, 20.00 Несподіванки на Дунаю — феєрія, 21.30 Мельодії Штравса — орх., 22.30 Мельодії Міллекера, 23.00 Мельодії Цірера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Португальські пісні, 16.00 Пополудн. музика, 18.00 Романт. музика, 19.00 Вес. муз. 20.10, 21.00 Танц. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Любовний напиток" — оп. Доніцетія; МІНХЕН 16.10 Пісні і музика, 17.15, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Вечір. муз., 22.30, 23.00 Нічний концерт; ПРАГА 18.05 Хор, 19.00 Військ. орх., 20.50, 21.00 Концерт чеськ. фільгарм. оркестри; РАДІО ПАРІ 13.15, 19.30, 20.30 Спів. речітаь. 15.45, 19.45 Форт. речіт., 16.00 Концерт амер. консерват., 19.15 Скрипк. речіт., 21.00, 22.00 „Ліварандієр" оп. Годара; РИМ 17.15, 22.45, 23.30 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 22.15 Форт. речит.

Середа, 21. липня 1937.

БЕРЛІН 15.00 Розр. муз., 17.00 Пісні, 17.15 Форт. тріо, 19.20 Вес. муз., 20.10 Розр. концерт; БІЛГОРОД 18.40, 19.00 Нар. пісні, 21.00 Спів. речіт., 22.20 Розр. муз., 22.45 Танк. музика; БУДАПЕШТ 13.00 Сальон. муз., 17.30 Танкова муз., 18.45, 19.00 Легка муз., 21.10 Опер. орх., 23.10 Циганська муз.; ВІДЕНЬ 17.30, 18.00 Сучасна австр. муз., 20.05, 21.00, 22.00 Симф. концерт віден. фільгарм., 22.30, 23.00 Танк. муз.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Форт. речитатль, 20.10 Військ. орх., 21.00 Муз. з цілого світа, 22.30 Нічна музика; МІЛЯНО 17.15 Танкова муз., 19.00, 20.40 Розр. муз., 21.35, 22.00, 23.00 Симфон. концерт; МІНХЕН 16.15 Розр. муз., 17.15, 18.00 Вес. концерт, 19.00, 20.00 Нар. муз., 21.10 Муз.-поет. авд., 22.20 Пісні Брамса, 23.00 Танк. муз.; ПРАГА 17.40 Орган. твори, 19.00 Муз. авдиція, 19.30 Пісні, 19.45 Фоорт. речіт., 22.20 Хор праських учителів; РАДІО ПАРІ 15.30 Спів. речіт., 17.00 Орхестра, 20.30, 21.00, 22.00 Муз. слуховище Леру; РИМ 18.30, 20.40 Розр. муз., 21.00, 22.00 „Контрольор вагонів" — опер. Альгіяпія, 23.30 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 20. липня 1937.

6.15 Ран. пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з пл., 7.00 Ран. ден., 7.10 Муз. з пл., 11.57 Сигн. часу, 12.03 Полуд. ден., 12.15 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Плити, 12.25 Військ. орх. в Лодзі, 13.55 Легка музика з пл., в перерві 14.00 Гутірка, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Пісні — сопр., 15.15 Розр. концерт з пл., 15.40 Львів. біж. вістки, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Авдиція для старших дітей, 16.20 Двофорт. твори, 16.45 Прогулька до Александрова — фейл., 17.00 Легка музика — скрип., форт., флет, тенор і мецосопр., 17.50 Актуальна турист. гутірка, 18.00 Фінанс.-господ. актуальн., 18.10 Плити, 18.25 Літерат. нарис, 18.40 Завтр. програма, 18.45 Льок. спорт. вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Пять хвилин у небі — скеч, 19.15 Скрипк. речіт., з форт., 19.50 Спорт. вістки, **20.00 Розр. концерт — орх. Т. Серединського, спів — Марія Совіл, форт. Т. Серединський,** в перерві 20.45 Веч. денник і хлібороб. вістки, 21.45 Не забув до смерти — рецит., 22.00 Концерт орх. з Вильна, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси і метеор. комунікат, 23.00 Концерт бажань, 23.30 Танк. музика з дансінгу, 24.00 Орх. Т. Серединського.

Середа, 21. липня 1937.

6.15 Ран. пісня, 6.18 Рухан., 6.38 Муз. з пл., 7.00 Ран. ден., 7.10 Муз. з плит, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудне ден. 12.15 Увертюри пл., 12.25 Дута орх., 13.55 Легка музика з пл., 14.45 „Ідемо на прогульку" — оповідання для дітей, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орх. з Філядельфії, і пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господ. вістки, 16.00 з моєї робітні — літер. нарис, 16.15 Пісня на Шлеську — чолов. хор, 16.45 Військ. відчит, 17.00 Вязанка мельодій — орх., 17.50 Будівлині праці — гутірка, 18.00 Хвил. бюра студій, 18.10 Сьогоднішна пісня Італії — літерат.-муз. авдиція, 18.40 Завтр. прогр., 18.45 Льокаль. спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Загублена стійка" — муз. авд., 19.50 Спорт. вістки, 20.00 Орх. з Лодзі, 20.45 Вечірн. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт Шопена, 21.45 „Пасія до книжок", 22.00 Танкова музика, 22.50 Останні вістки вечірн. денника, огляд преси і метеор. комунікат, 23.00 „Джез і пісенька" — пл., 24.00 Орх. Т. Серединського.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 19. липня 1937.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вял. з опак. 2·60 зол.
молоко . . . . . 15—16 сот.
яйця . . . . . 3·20—3·30 зол.

Тенденція на масло зпишкова, на молоко та яйця сильна.

Подяка.

Прибиті важким горем по невіджалуваній втраті Найдорожчого Мужа, Батька і Дідуня СТЕФАНА ФЕДІВА — складаємо отсим найщирішу подяку всім тим хвальним Установам, організаціям і Високоповажаним знайомим за вислови співчуття. Зокрема дякуємо Високодостойному о. кан. Лопатинському, о. д-р Василіву, о. проф. Дурбакові, о. віцеrект. Малиновському, о. катех. Хоминовї, о. Берестові, о. Харині В. і о. Харині М. за відведення Покійного на місце вічного спочинку, а крім того о. кан. Лопатинському й о. катех. Горчинському за відправлення панахид. Щиро дякуємо відпоручникам філії акад. гімназії та інших установ, як також всім Високоповажаним Знайомим за їх ласкаву участь, якою причинилися до звеличання похоронних обрядів.

Ольга Федева — дружина; Теонія і Іван Кабаровські, Оксана і Осип Суховерські, Ірина і Володимир Петрачки, Ігор і Наталія Федіви — діти; Лідія, Юрій, Володимир, Ірина, Богданко — внуки.

Подяка.

Прибиті тяжким горем з причини розлуки з нашою найдорожчою сестрою, мамою і бабусею, яка 6. червня ц. р. після довгих терпінь перейшла у кращі світи до Небесної Неньки, почуваємося до обовязку зложити щиру подяку всім тим, які в часі недуги, смерти й похоронів дорогої Покійної виявили нам своє співчуття і прийшли нам з поміччю.

І так у першу чергу дякуємо Впр. ОО. Совітникам Миколі Ліщинському й Стеф. Хирівському, які дорогу нашу Покійну приготовили на дорогу вічности. За провід у похоронах дякуємо Впр. о. канонікові Василеві Дубицькому, парохові Любінець і Всч. о. сов. Миколі Дерешові, парохові Молодинча, Всч. і Високопреподобним оо. Іллі Гаврилишинові, завідателеві Стрия, о. проф. Миколі Ліщинському, о. проф. сов. Осипові Мартинкові, о. сов. Миколі Матковському, парохові Дуліб, о. Зенонові Нарожнякові, сотрудникові з Добрян, о. сов. Богданові Охримовичеві, парохові Завадова, о. сов. Василеві Хлипавці з Гірного, о. проф. сов. Степанові Хирівському, о. Михайлові Ференцові, парохові Верчан за участь у похоронах. Крім цього дякуємо Впр. оо. Гаврилишинові, Ліщинському, Нарожнякові, Мартинкові, Хирівському за відправлення парастасів в хаті, як також о. Гаврилишинові, провідникові Мар. Дружини Пань, який над гробом попрощав теплими словами Покійну, довголітню голову цієї Дружини, а о. Матковському за щирі слова в церкві, в яких змалював життя Покійної. Дякуємо рівнож Настоятельці СС. Служебниць Пр. Д. М., п. професоровій Хирівській, п. меценасовій Гарасимовій, Наконечній, як також усім П. Т. Паням із Мар. Дружини Пань, які в часі недуги Покійну відвідували й потішали. Щира подяка від нас Всв. о. мітратові Базюкові, о. канонікові Дзеровичеві, о. канцлерові Галлятові за щирі слова співчуття, як також усім, що нам у перших хвилинах нашого горя заявили чи то устно, чи письменно своє співчування. Дякуємо П. Т. відпоручникам Учит. Збору гімназії жіночої Р. Ш., вселюдної школи Р. Ш. в Ланах, і школи в Заплатині, які звеличали своєю присутністю похорони матері свого товариша, а Молоді і діточкам згаданих шкіл, які з вінками прийшли, щоб востаннє попрощати маму свого о. катехита — щире „спасибіг". Вссв. Панам лікарям: д-рові Карівцові, Кіндлерові, Левицькому і Сеґенові дякуємо за лікарську опіку й поміч, яка злекшила терпіння Покійної.

Вкінці всім тим, які без ріжниці віроісповідання чи народности так численно прийшли, щоби востаннє попрощати Покійну на її похоронах щире „спасибіг" — най Бог усім стократно заплатить.

Стрий, у липні 1937 р.

о. Маріян — син; Анна — синова; Марія Гордтова — сестра; Роман, Віра, Надія, Маріян, Адріян—внуки.



За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.